

gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan

**afbakening van de gebieden
van de natuurlijke en
agrarische structuur**

regio Waasland

**gebieden van het geactualiseerd Sigmoplan
“Durmevallei”**

**Bijlage III: toelichtingsnota
tekst**

1 Inhoudsopgave

1	Inhoudsopgave	10
2	Inleiding	11
3	Toelichting bij het ruimtelijk uitvoeringsplan.....	1
3.1	Relatie met het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen	1
3.1.1	De bindende bepalingen.....	1
3.1.2	Het richtinggevend en informatief gedeelte.....	1
3.1.3	Het afbakeningsproces voor de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur	2
3.2	Relatie met specifieke beleidsbeslissingen inzake het Schelde-estuarium	3
3.2.1	Het geactualiseerd Sigmaplan en de Langetermijnvisie Schelde-estuarium	3
3.2.2	Plan-MER van het Sigmaplan en S-MER Ontwikkelingsschets 2010 Schelde-estuarium	4
3.2.3	Project-MER voor de projecten in het plangebied.....	6
3.3	Gebiedsspecifieke verantwoording van de gebieden in het ruimtelijk uitvoeringsplan	7
3.3.1	Positionering van het gebied ten opzichte van de ruimtelijke elementen van de bestaande structuur	7
3.3.2	Visie en gewenste ruimtelijke ontwikkelingsperspectieven	9
3.3.3	Verantwoording voor opname van de gebieden in een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan	12
3.4	Bestaande feitelijke en juridische toestand	22
3.4.1	Bestaande feitelijke toestand.....	22
3.4.2	Bestaande juridische toestand	22
3.5	Passende beoordeling ten aanzien van als speciale beschermingszones te beschouwen gebieden..	23
3.6	Watertoets.....	23
3.7	Aandachtspunt bij de uitvoering.....	25
3.8	Ruimtebalans	25
3.9	Vertaling naar verordenende stedenbouwkundige voorschriften en op te heffen voorschriften	26

2 Inleiding

Voorliggend document is een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan in de zin van het decreet houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening van 18 mei 1999.

Een ruimtelijk uitvoeringsplan bevat:

- een grafisch plan dat aangeeft voor welk gebied of welke gebieden het plan van toepassing is;
- de bijhorende stedenbouwkundige voorschriften inzake de bestemming, de inrichtingen en/of het beheer;
- een weergave van de feitelijke en juridische toestand;
- de relatie met het ruimtelijk structuurplan waarvan het een uitvoering is;
- een opgave van de voorschriften die strijdig zijn met het ruimtelijk uitvoeringsplan en opgeheven worden.

Het grafisch plan en de erbij horende stedenbouwkundige voorschriften hebben verordenende kracht. De teksten en grafische plannen van de toelichtingsnota hebben als dusdanig geen verordenende kracht, maar behouden hun waarde als inhoudelijk onderdeel van het geheel van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan.

3 Toelichting bij het ruimtelijk uitvoeringsplan

3.1 Relatie met het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen

3.1.1 De bindende bepalingen

Het Vlaams Gewest bakent de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur als volgt af in gewestplannen of gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen:

- 75.000 tot 100.000 ha grote eenheden natuur (in overdruk) en 25.000 tot 50.000 ha grote eenheden natuur in ontwikkeling (in overdruk). Daarvoor is een toename van 38.000 ha natuur- en reservaatgebied (t.o.v. 1994) tot een totaal van 150.000 ha natuur- en reservaatgebied nodig.
- 750.000 ha agrarisch gebied, ruimtelijk bestemd voor de beroepslandbouw.
- 10.000 ha bijkomend bosgebied of bosuitbreidingsgebied, tot een totaal van 53.000 ha bosgebied.
- 150.000 ha natuurverwevingsgebied (in overdruk).

3.1.2 Het richtinggevend en informatief gedeelte

Ruimtelijke visie op de ontwikkeling van Vlaanderen: “Vlaanderen open en stedelijk”

Met de metafoor ‘Vlaanderen, open en stedelijk’ wil het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen een trendbreuk realiseren met betrekking tot de ruimtelijke ontwikkeling. Deze trendbreuk beoogt de versterking van het buitengebied en het tegengaan van de versnippering door een optimaler gebruik en beheer van de stedelijke structuur. Daarom wordt de ruimtelijk structurende werking van het fysisch systeem als principe vooropgesteld. Het fysisch systeem is ruimtelijk structureerend voor de natuurlijke structuur (inclusief de bosstructuur), de agrarische structuur, de nederzettingsstructuur en het landschap. Ruimtelijk structureerend betekent dat de huidige, intrinsieke kenmerken van het bestaand fysisch systeem het richtinggevend kader zijn voor de ruimtelijke ontwikkeling van de structurbepalende functies natuur, bos, landbouw en wonen en werken op het niveau van het buitengebied.

In Vlaanderen wordt de ruimtelijke structuur van het buitengebied vandaag bepaald door het samenhangend geheel (netwerk) van rivier- en beekvalleien, grote en aaneengesloten natuur- en boscomplexen, belangrijke landbouwgebieden, de nederzettingsstructuur, het landschap en de infrastructuur...

Inbedden van landbouw, natuur en bos in goed gestructureerde gehelen

Elk van de drie voor het buitengebied structurbepalende functies – landbouw, natuur en bos – kan slechts op een duurzame wijze functioneren indien de gebieden die aan deze functie worden toegewezen, ingebet zijn in een goed gestructureerd geheel. Daarom wordt het buitengebiedbeleid gedifferentieerd naar een beleid voor de natuurlijke structuur, de agrarische structuur en de nederzettingsstructuur. De natuurlijke en de agrarische structuur kunnen elkaar in bepaalde gebieden (natuurverwevingsgebieden) overlappen.

Het afbakenen van de gebieden van de natuurlijke en de agrarische structuur in ruimtelijke uitvoeringsplannen moet daarom gelijktijdig en op gelijkwaardige basis gebeuren. De natuurlijke structuur kan in bepaalde gebieden ook overlappen met andere functies (recreatie, overige functies...).

Gebiedsspecifieke ontwikkelingsperspectieven voor gebieden van de natuurlijke structuur

De vallei van de Schelde is structurbepalend voor het buitengebied. Het ruimtelijk beleid creëert de ruimtelijke voorwaarden die het integraal waterbeheer ondersteunen en die de relaties tussen de waterloop en de omgevende vallei versterken.

In het informatief gedeelte van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen is aangegeven waarom de vallei van de Benedenschelde op Vlaams niveau structurbepalend is voor het buitengebied.

“Interessante bossen en graslanden nemen er grote oppervlakten in. Talrijke sloten, afgesneden meanders en oude uitgravingen vormen er zeer goede biotopen voor rietlanden, verlandingsvegetaties en wilgenstruwelen. Voor trekvogels zijn het belangrijke gebieden. Op enkele plaatsen langs de Schelde staan buitendijkse gebieden onder invloed van het getij. Dit levert uitzonderlijke dynamische milieumstandigheden op met enkele specifieke soorten en levensgemeenschappen. Door de brak-zoet gradiënt wordt de verscheidenheid aan milieus langs de getijdenrivier nog vergroot.”

Voor het Schelde-estuarium, als belangrijk gebied van de natuurlijke structuur, werden gebiedsspecifieke ontwikkelingsperspectieven uitgetekend. Dit houdt in dat omwille van het uitzonderlijk belang, de natuurlijke potentie van het Schelde-estuarium optimaal beschermd en ontwikkeld moet worden, rekening houdend met de functie voor de scheepvaart en voor het integraal waterbeheer. Dit houdt bijvoorbeeld in dat:

- de mogelijkheden voor meekoppeling van natuurontwikkeling met de economische functie van de Schelde, de landbouwfunctie en het integraal waterbeheer maximaal benut worden;
- de schorren en polders van de Benedenschelde worden gevrijwaard en versterkt.

3.1.3 Het afbakeningsproces voor de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur

De Vlaamse Regering besliste op 7 december 2001 de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur in uitvoering van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen uit te voeren in twee fasen. In een “eerste fase” stelde de Vlaamse Regering op basis van procedure in het decreet Natuurbehoud een afbakeningsplan voor ca. 86.500 ha grote eenheden natuur en grote eenheden natuur in ontwikkeling van het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) definitief vast op 18 juli 2003. Parallel werden in deze fase via een reeks gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen ca. 2000 ha bestemmingswijzigingen naar natuurgebied doorgevoerd voor een aantal onderdelen van het VEN.

Op 17 oktober 2003 besliste de Vlaamse Regering over een globale werkwijze voor de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur, waarbij via twee parallel lopende sporen tot deze afbakening gekomen moet worden:

- Langetermijnspoor: een globale ruimtelijke visievorming op de gewenste natuurlijke en agrarische structuur voor een hele regio, waarbij per regio in overleg met gemeenten, provincies en belangengroepen een geïntegreerde en gebiedsgerichte ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos opgesteld wordt, die de krachtlijnen vastlegt voor de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur.
- Kortetermijnspoor: selecteren van actiegebieden waarvoor - o.a. op basis van de tussentijdse resultaten van het lange termijnspoor - ruimtelijke uitvoeringsplannen opgemaakt kunnen worden. Het kan gaan om gebieden waarvoor de opmaak van een uitvoeringsplan op korte termijn wenselijk is, bv. omwille van een bepaalde dringende problematiek of opportuniteit.

Het gebied “Durmevallei” behoort tot de buitengebiedregio Waasland waarvoor het afbakeningsproces voor de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur in 2007 werd opgestart. Het eindvoorstel van gewenste ruimtelijke structuur en een uitvoeringsprogramma werd in september 2008 voor advies voorgelegd aan de betrokken gemeenten, provincies en belangengroepen. Op 3 april 2009 nam de Vlaamse Regering kennis van deze visie van gewenste ruimtelijke structuur en keurde ze de beleidsmatige herbevestiging van de bestaande

gewestplannen voor ca. 29.000 ha agrarisch gebied én een operationeel uitvoeringsprogramma goed. Voorliggend gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan maakt deel uit van dit operationeel uitvoeringsplan.

Voorliggend gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan moet dan ook beschouwd worden als een actie binnen het korttermijnspoor. Gelet reeds genomen beleidsbeslissingen van de Vlaamse Regering omtrent het geactualiseerd Sigmaplan en de Ontwikkelingsschets 2010 Schelde-estuarium wordt voor dit gebied een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan opgemaakt.

3.2 Relatie met specifieke beleidsbeslissingen inzake het Schelde-estuarium

3.2.1 Het geactualiseerd Sigmaplan en de Langetermijnvisie Schelde-estuarium

Als gevolg van de overstromingen in 1976 besliste de ministerraad in 1977 het zogenaamde Sigmaplan om het Schelde-estuarium te beveiligen tegen overstromingen, uit te voeren. Dat Sigmaplan had tot doel een hoog veiligheidsniveau langsheel de Schelde en haar zijrivieren te realiseren door enerzijds dijkversterkingen en dijkverhogingen uit te voeren en anderzijds door het inrichten van gecontroleerde overstromingsgebieden.

Door de gewijzigde fysische omstandigheden (verhoogde frequentie van stormvloeden, verhoogde peilen) en de daaraan gekoppelde evolutie in de veiligheid, nieuwe inzichten in waterbeheer en waterbeheersing en de nieuwe visie op het waterbeleid (integraal waterbeleid) werd duidelijk dat een actualisatie van het Sigmaplan van 1977 noodzakelijk was. Zo werden in september 2003 een aantal planalternatieven gedefinieerd, met de bedoeling de haalbaarheid en wenselijkheid ervan te bestuderen aan de hand van onder meer een planmilieueffectenrapport (plan-MER) en een maatschappelijke kostenbatenanalyse (MKBA).

Op basis van de resultaten van de plan-MER en MKBA besliste de Vlaamse Regering op 17 december 2004 dat het optimale geactualiseerde Sigmaplan bestaat uit een combinatie van de aanleg van gecontroleerde overstromingsgebieden en lokale dijkverhogingen en dat het geoptimaliseerde planalternatief aangevuld moet worden met noodzakelijke natuuronterwikkelpingsprojecten om te voldoen aan de doelstellingen van de langetermijnvisie voor het Schelde-estuarium voor wat betreft de component ‘natuurlijkheid’.

De Langetermijnvisie Schelde-estuarium reikt tot 2030 en legt een streefbeeld vast voor de veiligheid, toegankelijkheid en natuurlijkheid van het Schelde-estuarium. Deze visie werd in 2001 vastgesteld door de Technische Scheldecommissie en is een gezamenlijke Nederlands-Vlaamse beleidsvisie voor het Schelde-estuarium.

Op 11 maart 2005 stelde de Vlaamse en Nederlandse regeringen de Ontwikkelingsschets 2010 voor Schelde-estuarium vast. Deze ontwikkelingsschets bevat maatregelen en projecten die op korte- en middellange termijn uitgevoerd moeten worden om te komen tot het streefbeeld zoals het in de langetermijnvisie is opgenomen. Het geactualiseerd SigmaPlan werd als een belangrijk onderdeel van de Ontwikkelingsschets 2010 erkend en als dusdanig ook aan de schets toegevoegd.

Op 22 juli 2005 keurde de Vlaamse Regering het geactualiseerde SigmaPlan goed. Op 28 april 2006 nam de Vlaamse Regering een bijkomende beslissing over de Ontwikkelingsschets 2010 en het geactualiseerd SigmaPlan voor de onderdelen met betrekking tot de Rupel, de Zenne, de Dijle en de Nete's. De instandhoudingsdoelstellingen van het Zeescheldebekken worden ook bekrachtigd als toetsings- en richtinggevend kader bij de uitwerking van de projecten.

In deze beslissingen van de Vlaamse Regering van 22.07.2005 en 28.04.2006 werd tevens vastgelegd dat flankerende maatregelen inzake het flankerend beleid landbouw integraal van

toepassing zijn op de in de beslissing geformuleerde projecten¹. Ook werd een plan van aanpak opgenomen voor de uitwerking van het flankerend beleid voor plattelandsrecreatie². Het flankerend beleid voor landbouw is gericht op het treffen van compenserende maatregelen voor de doelgroep die economisch gezien het zwaarst getroffen wordt, namelijk de beroepslandbouw. Deze compenserende maatregelen omvatten o.a. een grondenbank, wijkersstimuli, ontpachtingsvergoeding en wederbeleggingsvergoeding. In het flankerend beleid voor plattelandsrecreatie werden maatregelen uitgewerkt voor visclubs, nieuwe wandel- en fietspaden, uitkijkpunten, onthaalknooppunten, enz. Het flankerend beleid voor beide aspecten werd uitgewerkt in kader van het volledige Sigmaplan en is bijgevolg ook van toepassing op de gebieden van voorliggend plan.

De Vlaamse Regering bekrachtigde het ‘Meest Wenselijke Alternatief’ - bestaande uit een optimale combinatie van dijkverhoging en de aanleg van gecontroleerde overstromingsgebieden (GOG’s³) en gecontroleerde overstromingsgebieden met gereduceerd tij (GGG’s⁴) - als uitgangspunt voor de concretisering en verdere uitwerking van het geactualiseerd Sigmaplan, de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen en als werkingsgebied voor de inzet van de flankerende maatregelen voor landbouw en plattelandsrecreatie.

Voor wat de effectieve realisatie van het Meest Wenselijke Alternatief betreft, werd een eerste fase gedefinieerd. Deze eerste fase omvat naast de dijkverstevigingen op de Zeeschelde, de Durme, de Rupel, de Zenne, de Dijle en de Nete’s de aanleg van overstromings- en natuurgebieden langsheen de Zeeschelde en de Durme.

Er werd beslist dat de projecten Hof ten Rijen, Bulbierbroek, Weymeerbroek, Groot Broek, Klein Broek en De Bunt behoren tot de prioritair op te starten overstromings- en natuurgebieden, waarbij de werkzaamheden op terrein in 2010 gestart moeten zijn.

Specifiek voor het project De Bunt werd door de Vlaamse minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, Hilde Crevits op 11 januari 2008 een mededeling voor de Vlaamse Regering ingediend, waarin werd aangegeven hoe verder omgegaan zou worden met de bekommernissen van de gemeente Hamme.

3.2.2 Plan-MER van het Sigmaplan en S-MER Ontwikkelingsschets 2010 Schelde-estuarium

Het plan-MER voor het geactualiseerd Sigmaplan werd door de Cel MER van AMINAL goedgekeurd op 27 juni 2005. In deze plan-MER zijn de gebieden die in voorliggend ruimtelijk uitvoeringsplan onderzocht.

In het hoofdrapport van de Plan-MER Sigmaplan wordt de bestaande toestand van de Durmevallei beschreven op p.110-139. De gebieden opgenomen in het RUP “Durmevallei” worden ook in dit hoofdrapport in verschillende planalternatieven beschreven (p.98-101). Meer informatie over de Plan-MER Sigmaplan is ook terug te vinden op www.sigmaplan.be of op www.mervlaanderen.be.

---

¹ Flankerend beleid voor landbouw heeft tot doel de gevolgen van projectmatige planningsprocessen waarbij landbouw betrokken is, te beperken voor de sector en dit zowel binnen het projectgebied als de ruimere omgeving en dit als een goede huisvader. Het flankerend beleid bevat mede de flankerende maatregelen, initiatieven ter bevordering van het (lokale) maatschappelijke draagvlak en een budgettaire inschatting om het flankerend beleid te verwezenlijken.

² Flankerende maatregelen plattelandsrecreatie zijn alle maatregelen die de Vlaamse Overheid neemt bij de inrichting van een gebied met betrekking tot recreatie, gericht op het creëren van een (lokaal) maatschappelijk draagvlak bij de (niet professionele) gebruikers van dat gebied.

³ GOG is een gecontroleerd overstromingsgebied is een met dijken omringd gebied aan een tijrivier. Er zijn twee typen dijken in een GOG. De ‘overloopdijk’ ligt tussen het overstromingsgebied en de tijrivier en loopt over bij verhoogde waterstanden in de rivier. De hogere ‘ringdijk’ zorgt ervoor dat alleen het daartoe bestemde gebied overstroomt. De bedoeling van gecontroleerde overstromingsgebieden is om bij stormvloed een bepaalde hoeveelheid water uit de rivier naar naastgelegen gronde te brengen, om zo de hoogte van de waterstanden te verlagen. Via sluizen in de overloopdijk kan water dat via de overloopdijk het gebied is ingestroomd terug naar de rivier stromen op het moment dat de waterstand in de rivier voldoende gedaald is.

⁴ GGG is een gecontroleerde gereduceerd getijgebied is een overstromingsgebied dat bij elk hoogtij via de sluizen in de overloopdijk voor een beperkte diepte onder water gezet wordt (50 cm tot 1 meter). Op deze wijze wordt het natuurlijke getijdenregime nagebootst.

Bij de voorbereiding van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan is na controle gebleken dat met de voorliggende projecten geen wezenlijke afwijkingen ten opzichte van het Meest Wenselijk Alternatief van het Sigmaplan werden opgenomen. De projecten kaderen aldus binnen de voorgenomen activiteit van het plan-MER van het Sigmaplan.

De gebieden Hof ten Rijen, Bulbierbroek en Weymeerbroek zijn in het plan-MER als ‘wetland’ onderzocht, Groot Broek, Klein Broek en De Bunt als ‘ontpoldering’. Deze gebieden hebben volgende codering volgens NOP (natuurontwikkelingsproject) en POG (potentiële overstromingsgebieden):

NOPcode	POGcode	naam projectgebied	gemeente
37, 40	151_12	Hof ten Rijen	Waasmunster
55	151_11	Bulbierbroek	Hamme
92	151_6	Weymeerbroek	Waasmunster
100, 105	151_4	Groot Broek	Waasmunster, Temse
115	151_3	Klein Broek	Temse
118	151_1	De Bunt	Hamme

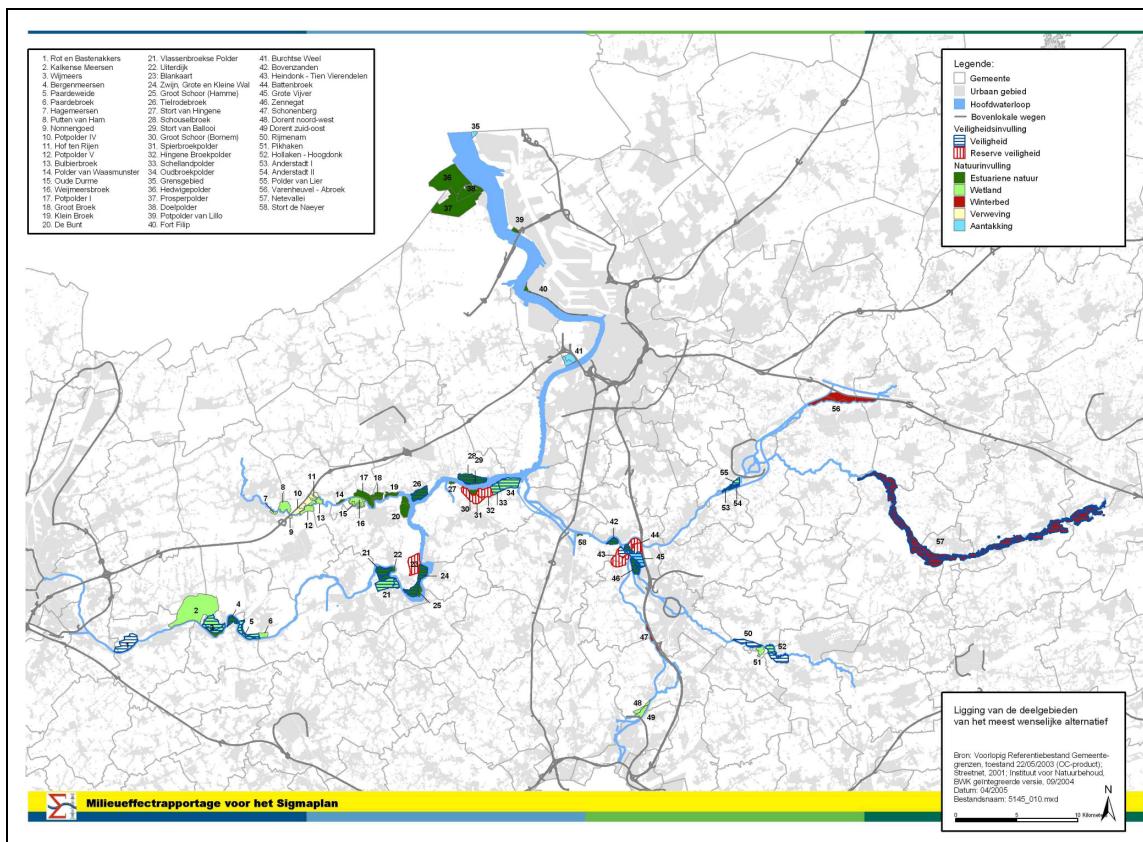
Ter voorbereiding van de besluiten in het kader van de Ontwikkelingsschets 2010 werden de mogelijke gevolgen van maatregelen en projecten onderzocht en samengevat in de Strategische MER Ontwikkelingsschets 2010 Schelde-estuarium (S-MER).

In deze S-MER wordt de ontwikkeling van de Durme aangeduid als één van de projecten binnen het thema ‘natuurlijkheid’ in Vlaanderen. De inrichting van de vallei met mogelijke ontpolderingen, inrichting van natuurgebied en gecontroleerd overstromingsgebied met gereduceerd getij is opgenomen als een voorbeeldmaatregel.

In het kader van de Ontwikkelingsschets 2010 en de beslissing van de Vlaamse regering van 22 juli 2005 is door de Vlaamse regering beslist om wetland te creëren in Hof ter Rijen, Bulbierbroek en Weymeerbroek. Ontpoldering met de ontwikkeling van estuariene natuur wordt voorzien in De Bunt (met deels GGG), Groot en Klein Broek.

Ten opzichte van de regeringsbeslissing van 22 juli 2005 werd de contour van het projectgebied Bulbierbroek uitgebreid met 5,6 ha. Deze uitbreiding dient als compensatie voor een contourenperking ter hoogte van het projectgebied Grote Wal – Kleine Wal – Zwijn (Kastel, Achterste Broek van Baasrode) in functie van het consolideren van de overlevingskansen van een tuinbouwbedrijf. In het kader van het flankerend landbouwbeleid zijn voor Bulbierbroek maatregelen uitgewerkt om getroffen landbouwbedrijven te ondersteunen. Zo. wordt o.a voorzien dat de landbouwers, op gronden waar volgens de instandhoudingsdoelstellingen graslanden voorzien zijn, gedurende vijf jaar een verschralingsbeheer kunnen voeren tegen een afgesproken vergoeding.

Het Meest Wenselijke Alternatief omvat voor De Bunt een oppervlakte van 99 ha die een zoekzone (bruto-oppervlakte) is waarbinnen gestreefd moet worden naar het realiseren van de vooropgestelde veiligheids- en natuurdoelstellingen, met name 67,44 ha estuariene natuur. Deze oppervlakte van 67,44 ha werd ook in de beslissing van de Vlaamse Regering van 22.07.2005 opgenomen als netto-oppervlakte, exclusief dijken, afwateringsinfrastructuur, parkings, zoals ook verduidelijkt wordt in de beslissing van 22.07.2005.

Figuur 1. Situering verschillende zones Meest Wenselijk Alternatief

3.2.3 Project-MER voor de projecten in het plangebied

Parallel aan de opmaak van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan loopt de opmaak van specifieke project-MER's voor de concrete inrichting van de verschillende gebieden. Op basis van de resultaten van de project-MER's kunnen de inrichtingsplannen van de gebieden nog verder verfijnd worden. Het inrichtingsplan van een bepaald gebied zal mee ter inzage liggen tijdens het openbaar onderzoek dat zal lopen naar aanleiding van de vergunningsaanvragen voor de inrichting van de gecontroleerde overstromingsgebieden en ontpolderingsgebieden. Aan voorliggend ruimtelijk uitvoeringsplan is geen inrichtingsplan gekoppeld.

Voor het betrokken gebied is de opmaak van de project-MER's "Groot Broek, Klein Broek en de Bunt" (dossier PR0345) en "Herinrichting Durme" (dossier PR0346). De relevante documenten en de stand van zaken zijn consulteerbaar via www.mervlaanderen.be en www.sigmaplan.be.

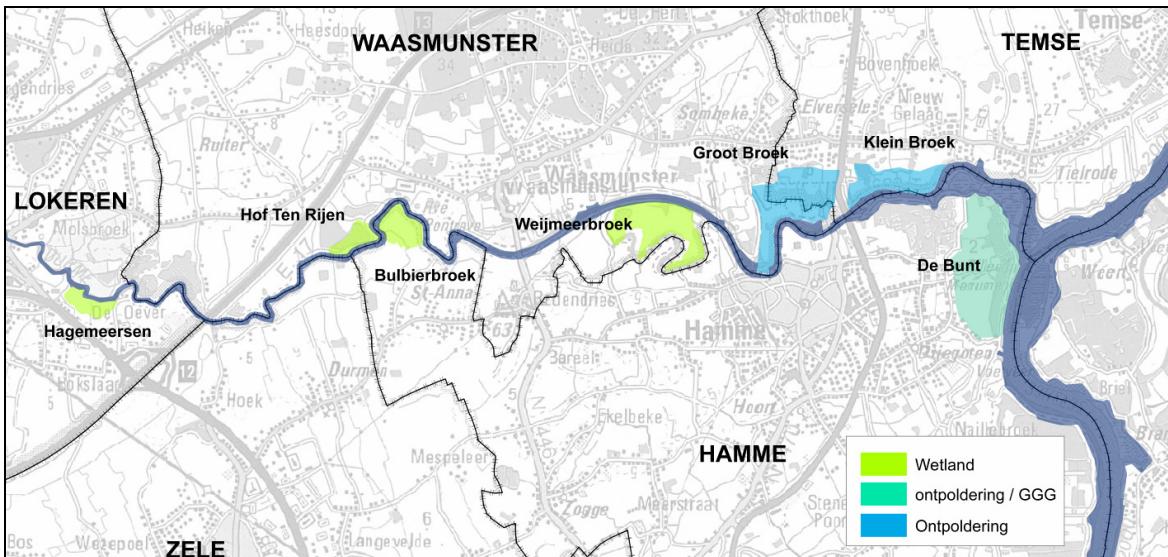
3.3 Gebiedsspecifieke verantwoording van de gebieden in het ruimtelijk uitvoeringsplan

3.3.1 Positionering van het gebied ten opzichte van de ruimtelijke elementen van de bestaande structuur

Het getijdbeïnvloede deel van de Durme strekt zich uit van het centrum van Lokeren tot de monding in de Schelde. Stroomopwaarts Lokeren is er nog een deel van de Durme tot waar Zuidlede en Moervaart samen komen, dit staat niet meer onder invloed van de getijdenwerking. De natuurwaarden van het deel stroomafwaarts Lokeren zijn heel goed vergelijkbaar met de vallei van de getijdeneschelde, maar de Durme is kleinschaliger en heeft zijn belang als bevaarbare rivier verloren. De Durme rijgt over heel haar verloop grote en kleine natuurgebieden aan elkaar. De grootste gebieden in het geheel van de Durmevervallei zijn Daknamse Meersen, het Molsbroek en de Buylaers, reservaat Durmemeersen en De Bunt, Tielrode Broek en schorren nabij de monding van de Durme.

Voorliggend ruimtelijk uitvoeringsplan omvat de Sigmacluster ‘Durme’ en bestaat uit zeven projectgebieden gelegen langs linker- en rechteroever van de Durme tussen Lokeren en Temse. De cluster bestaat uit de deelgebieden Hagemeersen, Hof ten Rijen, Bulbierbroek, Weymeerbroek, Groot Broek, Klein Broek en De Bunt. Deze gebieden zijn gelegen op grondgebied van de gemeentes Lokeren, Waasmunster, Hamme en Temse. Hagemeersen te Lokeren behoort niet tot voorliggend ruimtelijk uitvoeringsplan.

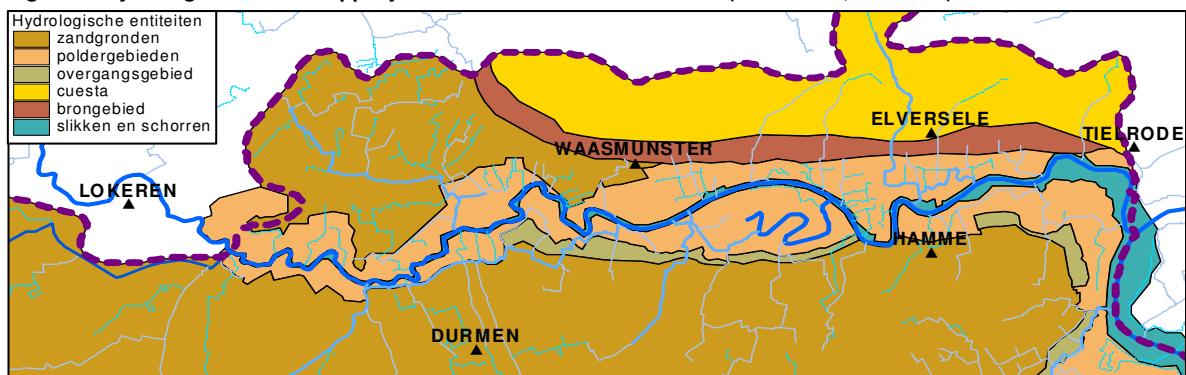
Figuur 2. Situering cluster Durme (zoekzones MWA) (bron: W&Z, Soesma)

Elementen van de landschappelijke structuur en het fysisch systeem

Het stroomgebied van de Durme en de cuesta van het Waasland vormen een opvallend landschappelijk geheel. De landschappelijk structurerende elementen in de Durmevervallei zijn voornamelijk watergebonden: de Durme met haar dijken, de oude meander en de meersen (beemd).

Hoe de cuesta en de Durmevervallei het hydrologische patroon van de wijde omgeving bepalen, blijkt duidelijk uit de ligging van de hydrologische entiteiten in het gebied.

Figuur 3. Hydrologisch-landschappelijke entiteiten van de Durmevallei (bron: W&Z, Soesma)

De loop van de Durme is nog sterk meanderend en wordt omgeven door moerassige graslanden die van elkaar gescheiden worden door een dicht netwerk van sloten en bomenrijen. Typerend voor het landschap van de Durmemeersen was het open karakter, dat op enkele plekken nog bewaard is gebleven en in contrast staat met heel wat meersengebieden langs de Zeeschelde. Tussen de velden liggen verspreid populierenaanplanten en elzenbosjes. Ze komen vooral voor aan de rand van het Wase cuestafront en worden gekenmerkt door het voorkomen van bronnetjes.

Ten tijde van Ferraris (1777) was de Durmevallei nog integraal herkenbaar als een onbebouwd en vochtig gebied waar nauwelijks akkerbouw voorkwam. De meersen kenden een overwegend open landschap met permanent grasland en her en der bomenrijen en perceelsrandbegroeiling. Terwijl het landgebruik ten tijde van Ferraris nog integraal bestond uit permanent grasland, is er nu ook een aanzienlijk aandeel in gebruik genomen (en ontwaterd) als akkerland. Het hoger en droger landbouwgebieden grenzend aan de meersen kent een bulkenkarakter, met hier en daar kleine bosjes.

Binnen de Durmevallei zijn twee gebieden als Ankerplaats opgenomen in de Landschapsatlas: "Oude Durmearm en Sombieke" en "Schorren van de Durme, de Bunt en omgeving van Durme in Schelde". Dit betekent dat het om landschappen gaat van Vlaams belang.

De schorren in het deelgebied "Oude Durmearm en Sombieke" zijn één van de weinige overblijvende zoetwatergetijdengebieden in Oost-Vlaanderen. De oude meander van de Durme, met haar kronkelend verloop, werd rond 1935 afgesneden door het graven van een nieuwe loop voor een beter scheepsvaart. Herkenbare elementen in het landschap zijn de Rietsnijderij, het kasteeldomein en de dries van Sombieke en de Mirabrug.

Het deelgebied "Schorren van de Durme, de Bunt en monding van Durme in Schelde" wordt gekenmerkt door de uiterst waardevolle Durmeschorren als rivierschor en zoetwatergetijden gebied. De Schelde en Durme vormen structurbepalende elementen. Het is een gevarieerd landschap waarin het gaaf polderlandschap, het turfputtengebied en waardevolle schorren structurerende elementen vormen.

Elementen van de nederzettingstructuur

De nederzettingstructuur van de 19de eeuw was eenvoudig en duidelijk gestructureerd. De lager gelegen en overstroombare delen waren onbebouwd; aan de rand van de vallei, op hoger gelegen gronden ontstond een reeks van landelijke gehuchten, met als belangrijkste centra Waasmunster op de linkeroever en Hamme op de rechteroever. Daarnaast groeiden op de valleirand tal van gehuchten zoals Sombieke, Elversele en Tielrode op de rechteroever. Langzaam maar zeker groeiden de gehuchten aan elkaar tot de lintbebouwing die we vandaag heel typerend kunnen waarnemen.

Enkel ter hoogte van de kernen van Hamme en Waasmunster, die ontstaan zijn aan de oevers van de rivier, reikt de bebouwing reeds tot aan de oevers van de Durme. In de periode dat er nog geen bruggen over dit segment van de Durme lagen, waren er veerverbindingen. Op deze plekken

-ter hoogte van Waasmunster en tussen Elversele en Hamme- waar historische tracés de vallei kruisen, zouden later ook de huidige bruggen aangelegd worden.

Het kleinstedelijk gebied Temse en hoofddorp Waasmunster en zijn de grootste kernen in het noorden en hoofddorp Hamme in het zuiden. Behalve Temse grenzen zij aan het projectgebied. De woonkernen van Sombeké en Elversele en het gehucht Driegoten grenzen ook onmiddellijk aan het studiegebied.

Elementen van de wegenstructuur

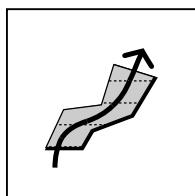
De E17 vormt de westelijke grens van het projectgebied. De belangrijkste verbindingen –vroegere historische tracés- zijn noord-zuid georiënteerd nl. de primaire weg type II N41 tussen Elversele en Hamme en de secundaire weg type II N446 in het oosten van Waasmunster. Deze wegen verbinden de Durmeoevers via bruggen vb. de Mirabrug.

De secundaire weg type II N442 en de N467 zijn oost-west gerichte lokaal verbindende wegen (lokale weg categorie I). De N442 verbindt Overmere met Uitbergen en vormt samen met de N407 de verbinding met Lokeren, Lede en Aalst. Hij kruist de Schelde tussen Wijmeters en Bergenmeersen. De N467 verbindt Overmere met Berlare en Schoonaarde.

3.3.2 Visie en gewenste ruimtelijke ontwikkelingsperspectieven

Het plangebied Durmevallei is in het afbakeningsproces voor de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur opgenomen in de regio Waasland en ligt in de deelruimte Land van Waas. Het relevante deelconcept vanuit de gewenste ruimtelijke structuur⁵ voor deze deelruimte zijn:

Behoud en versterking van uitgesproken natuurwaarden in Durme- en Scheldevallei met herstel van het natuurlijk watersysteem en het dynamisch milieu met slikken en schorren

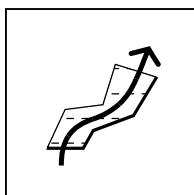
- De hoofdfunctie is natuur (VEN). Deze gebieden worden uitgebouwd tot de waardevolste natuurkernen. De gebieden die in aanmerking komen als natuurkerngebied volgens het Meest Wenselijk Alternatief van het geactualiseerd Sigmaplan maken hier ook deel van uit. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan de beslissingen van de Vlaamse Regering, betreffende het geactualiseerd Sigmaplan. Delen van deze gebieden kunnen een (neven)functie waterbergung hebben.
- Er wordt ruimte geboden aan de watersystemen voor structurbepalende processen zoals het voorkomen van getijden, erosie- en sedimentatieprocessen in slikken en schorren, kwelinvloeden in binnendijkse gebieden, enz. Gradiëntsituaties aan de randen en langs rivierduinen of donken worden ontwikkeld in functie van de specifieke organismen die hieraan gebonden zijn. De verschillende natuurkernen worden aan elkaar gerijgd, de ecologische barrières worden waar mogelijk opgeheven, zodat de vallei als een aaneengesloten blauwgroen lint door het landschap slingert.
- De slikken en schorren hebben op de meeste plaatsen een sterk gereduceerde bandbreedte. Door ontwateren en rivierverbredingen krijgen deze terug een voldoende bandbreedte zodat de levensgemeenschappen van deze milieus op een duurzame manier worden in stand gehouden.
- Binnen de randvoorwaarden die gesteld worden voor een veilig waterbeheer, wordt een ecologisch optimaal waterpeil nagestreefd. Het optreden van natuurlijke overstromingen wordt behouden en in de mate van het mogelijke hersteld en verruimd, aansluitend op de doelstellingen van het integraal waterbeheer.
- In de valleien staat het herstel van moerasbossen, vochtige tot natte, halfnatuurlijke hooilanden en graasweiden, met overgangen naar drogere

⁵ Eindvoorstel Gewenste Ruimtelijke Structuur Waasland, september 2008.

valleiflanken voorop. De aandacht gaat naar het herstel van een goede waterkwaliteit, een natuurlijke waterhuishouding, het herstel van dynamiek en het verhogen van het kombergend vermogen. Op bepaalde plaatsen kan gekozen worden voor een natuurlijk landschap, waarbij door spontane ontwikkeling een ongeperceerde mozaïek van de genoemde natuurtypes gerealiseerd wordt.

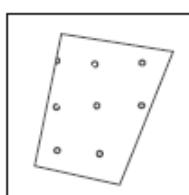
- De grondgebonden landbouw, gericht op permanent graslandgebruik kan lokaal een ondersteunende en landschapsverzorgende taak opnemen.
- Gebieden: 21.1 Valleien van Schelde en Durme

Rivier en beekvalleien versterken als verwevingsgebieden voor landbouw, natuur, bos, en natuurlijke waterberging

- Dit zijn natuurverwevingsgebieden, natuur, landbouw en/of waterberging zijn hier nevengeschikte functies. Recreatief medegebruik is mogelijk.
- De gebieden die in aanmerking komen als verwevingsgebied volgens het Meest Wenselijk Alternatief van het geactualiseerde Sigmoplan maken hier ook deel van uit. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan de beslissing van 22 juli 2005 van de Vlaamse Regering, betreffende het geactualiseerde Sigmoplan.
- Het ruimtelijk beleid is gericht op het creeëren van een verwevenheid van de landbouwfunctie met de ecologische opwaardering en het landschappelijke herstel. Het beheer van kleine landschapselementen wordt bevorderd en de landbouw wordt via stimulerende maatregelen zoveel mogelijk afgestemd op de aanwezige waarden.
- De samenhang tussen de deelgebieden van de vallei wordt versterkt of hersteld. Deze gebieden vormen samen met de nabijgelegen natuurkernen een structureel samenhangend geheel. In sommige binnendijkse gebieden wordt het kenmerkende kleinschalige structuur van natuur-, bos- en landschapselementen behouden of versterkt.
- Er wordt ruimte geboden aan de watersystemen voor het natuurlijk functioneren van hun structurbepalende processen (getijden met vorming van slikken en schorren, overstromingen, kwel, ...). De valleien slingeren als aaneengesloten groenblauwe linten door het landschap. Ecologische barrières en versnipperende elementen worden zoveel als mogelijk opgeheven of hun effecten worden gemilderd.
- Het optreden van de natuurlijke overstromingen wordt behouden en zo mogelijk hersteld. Na afweging kan in diverse deelgebieden overwogen worden om overstromingsdynamiek terug mogelijk te maken. De aandacht gaat naar het herstel van een goede waterkwaliteit, een meer natuurlijk waterhuishouding (o.a. rekening houdend met fluxen van het kwel- en grondwater), het herstel van de morfologie, en -dynamiek van de waterloop en het behoud of herstel van het kombergend vermogen. Het waterpeil wordt afgestemd op de ecologische doelstellingen in de valleien, rekening houdend met de randvoorwaarden vanuit de andere nevengeschikte functies. De valleien worden ecologisch opgewaardeerd in relatie tot hun systeemkenmerken. De aanwezigheid van natuurlijke gradiënten biedt bijzondere kansen voor levensgemeenschappen, deze biotopen worden dan ook behouden of hersteld. De ecologische opwaardering van bos of aanplanten met een belangrijke economische functie in de valleien is wenselijk.
- Bijzondere aandacht gaat naar de ontwikkeling van vochtige tot natte, halfnatuurlijke hooilanden en graasweiden. Op plaatsen met bijzondere potentie daartoe worden lokaal moerassen of broekbossen hersteld of ontwikkeld.
- Gebieden:
- 22.5 Hof ten Rijen en Potpolder IV (Waasmunster) (Sigma)

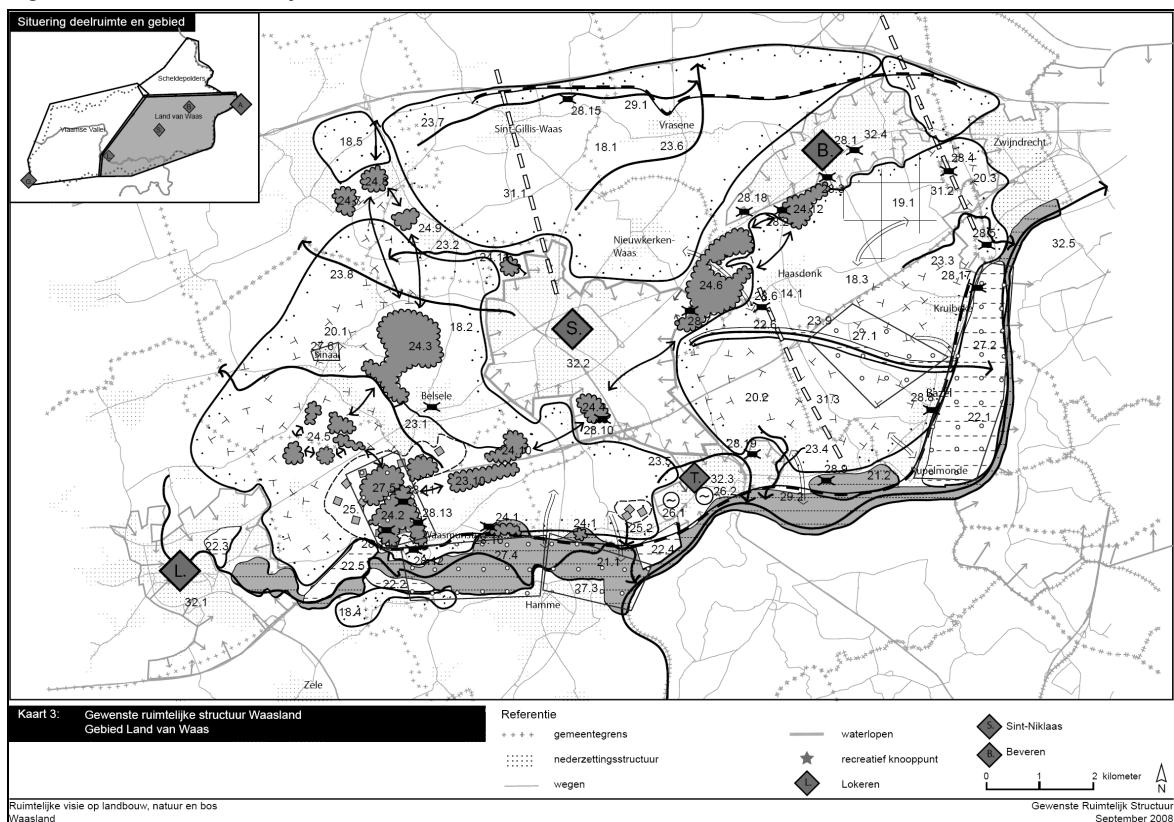
Vrijwaren en versterken van waardevolle landschappen en erfgoedwaarden

- Gave landschappelijke gebieden geconcentreerd rond of grenzend aan een waterloop, behouden door zorg voor landschapselementen en door grondgebonden landbouwvoering, eventueel in samenhang met een grotere structuurvariëteit en een groter waterbergend vermogen.
- Binnen de gave landschappelijke gebieden blijft grondgebonden landbouw het uitgangspunt, wat de context uitmaakt voor de ruimere landschappelijke omgeving; niet-grondgebonden landbouw dient geweerd te worden.
- Complexen van historisch permanent grondgebruik behouden en - waar mogelijk - herstellen teneinde de landschappelijke herkenbaarheid te vergroten, wat kan gepaard gaan met een ecologische opwaardering van de omgeving.
- Historische landelijke nederzettingen: het kleinschalige karakter en de historische structuur van deze kernen (straatdorpen, dorpen rond plein/dries,...) bewaren en behouden door deze structuren en kenmerken ook stedenbouwkundig en planologisch in rekening te brengen.
- Waar er gave linken zijn tussen de dorpskern en een gaaf landschap, deze behouden door ontwikkeling van harde bestemmingen tegen te gaan
- Gebieden: 27.3 Schorren van Durme, de Bunt en monding van de Durme en de Schelde

De gewenste ruimtelijke structuur voor de deelruimte wordt grafisch weergegeven in onderstaande structuurschets.

Figuur 4. Gewenste ruimtelijke structuur deelruimte 2. Land van Waas

3.3.3 Verantwoording voor opname van de gebieden in een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan

Voorliggend gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan omvat de deelgebieden van de cluster “Durmevallei” waarbinnen de projecten van het geactualiseerd Sigmoplan zich bevinden en beoogt de realisatie van deze projecten.

Het projectgebied omvat volgende deelgebieden:

- Hof ten Rijen. De zuidelijke vijver van Hof ten Rijen vormt een deelgebied van een langgerekt gebied tussen de Durme en de E17. Het gebied ligt in de gemeente Waasmunster. Het omvat een vijver, die lager gelegen is dan de beboste gronden van de aangrenzende historische site ‘Hof ten Rijen’.
- Bulbierbroek. Het Bulbierbroek, gelegen in de gemeente Hamme, ligt gevangen in een Durmebocht langs de rechteroever. De resten van oude dijken zijn in dit voormalig polderlandschap goed te zien. Er is geen bebouwing in het gebied.
- Weymeerbroek. Het Weymeerbroek is gelegen tussen een oude meander van de Durme en de rechtgetrokken Durme op grondgebied van de gemeente Waasmunster. In dit meersengebied staat een oude watermolen en komen verschillende oude zomerdijkjes met notelaars voor. Aan de rand van het gebied ligt een stortplaats en een zone voor volkstuintjes. Hoogspanningsmasten zijn in dit segment van de vallei prominent aanwezig.
- Groot Broek. Groot Broek is gelegen op grondgebied van de gemeenten Waasmunster en Temse. Dit hoofdzakelijk in landbouwgebruik zijnde gebied sluit in het noorden aan bij het kasteel van Sombcke, dat aan de rand van het cuestafront ligt.
- Klein Broek. De N41 met de nieuwe Durmebrug vormen de scheiding tussen Klein en Groot Broek. Het Klein Broek, gelegen in de gemeente Temse, bestaat uit voormalige vloeimeersen die in het noorden ook aansluiten op de rand van het cuestafront. In het gebied ligt een zandontginningszone.
- De Bunt. De Bunt ligt in de gemeente Hamme, aan de Durmemonding en deels langs de Schelde. Net ten westen van het gebied ligt een waardevol natuurgebied met turfputten waarlangs weekendverblijven gelegen zijn. Het gebied is nooit overstromingsgebied geweest. Er komen bijgevolg ook geen restanten van ringdijken voor.

Bestaande ruimtelijke structuur

De bestaande ruimtelijke structuur van de verschillende deelgebieden kan als volgt omschreven worden:

- Hof ten Rijen. De vijvers van Hof ten Rijen zijn twee met water gevulde ontginningsputten. Zij worden in de Biologische Waarderingskaart (BWK) opgenomen als ‘biologisch waardevol’. De vijvers vormen een landschappelijk geheel met de hoger gelegen beboste gronden van de aangrenzende historische site ‘Hof ten Rijen’. Het landschap is gevarieerd met een relatief grote openheid. Voorliggend plan omvat de zuidelijke vijver, die in Habitatrichtlijngebied gelegen is..Er zijn enkele natuurreservaten aanwezig. Een aantal gronden zijn in eigendom en beheer van VZW Durme. Er zijn geen landbouwactiviteiten aanwezig. De lokale afwatering van de polder verloopt voornamelijk via het elektrisch bediend pompstation. In de omgeving liggen twee zonevriemde vakantieverblijven.
- Bulbierbroek. Het Bulbierbroek is gelegen in Hamme en ligt gevangen in een Durmebocht langs de rechteroever. In dit voormalig poldergebied wordt het bodemgebruik gekenmerkt door een beperkt landbouwgebruik met belangrijke natuurwaarden. Het Bulbierbroek wordt gekenmerkt door een ruimtelijk gevarieerde biologische waardering (volgens de BWK) gaande van biologisch minder waardevolle percelen naar zeer waardevolle zones. Verscheidene percelen zijn als reservaat in handen van VZW Durme. Er zijn vijf landbouwers actief met een totale oppervlakte van 5.5ha. De voornaamste landgebruikstypen zijn grasland, weiland en loofbos. De waterhuishouding van deze polder wordt geregeld door het pompstation

‘Zelehoek’. Door de moeilijke bereikbaarheid is er weinig recreatief medegebruik. Er is geen bebouwing in het gebied.

- **Weymeerbroek**. Weymeerbroek is gelegen tussen een oude meander van de Durme en de rechtgetrokken Durme. Het gebied is in beheer van ANB in functie van natuurontwikkeling. Er komen waterpartijen, bospervelen, populierenaanplanten en akkerbouw voor. Vooral de graslandpercelen in de westelijk lob van het gebied worden volgens de Biologische Waarderingskaart als biologisch waardevol aangeduid. Ook de populieraanplanten zijn biologisch (zeer) waardevol. De zuidelijke lobben in het Weymeerbroek worden voornamelijk ingenomen door alluviaal weiland. Er is ongeveer 40ha als cultuurgrond geregistreerd, waarop 10 gebruikers actief zijn. Eén gebruiker is het Agentschap voor Natuur en Bos met ongeveer 16ha. De overige gebruikers zijn landbouwers met hoofdzakelijk rundveebedrijven. Daarnaast komen akkerlandpercelen (maïs) en enkele populieraanplanten voor. De waterpartijen worden ook gebruikt als viswater; er bevinden zich talrijke steigers en een taverne. De hoogspanningsmasten zijn visueel-landschappelijk bepalend. In het gebied staat een oude watermolen en aan de rand van het gebied ligt een stortplaats en een zone voor volkstuintjes.
- **Groot Broek**. Het Groot Broek is gelegen in Waasmunster en Elversele. Het is een belangrijk landbouwgebied met een ruimtelijk verspreide biologische waardering (volgens de BWK). De zuidwestelijke uitloper van Groot Broek is opgenomen in Habitatrichtlijngebied. Het landgebruik is gemengd agrarisch (weiland en maïs). De voornaamste landgebruikstypen zijn loofbos en alluviaal weiland. Daarnaast komt ook akkerbouw voor. Binnen het projectgebied is ongeveer 42ha geregistreerd als cultuurgrond, waarop 22 landbouwgebruikers actief zijn. 17 landbouwbedrijven worden in hoofdberoep uitgebaat. Het gebied sluit in het noorden aan bij het kasteel van Sombieke, dat aan de rand van het cuestafront ligt en dat een aantal relevante natuurwaarden omvat.
- **Klein Broek**. Het Klein Broek is gelegen in Tielrode, op de rechteroever van de Durme. Het zijn voormalige vloeimeersen waarvan vandaag de dag een aantal stroken regelmatig onder water staan. Het kent een gemengd landbouwgebruik (weiland en maïs). Ongeveer 23ha is geregistreerd als cultuurgrond. Deze gronden worden gebruikt door acht landbouwers. Er komen ook bosfragmenten voor. Het gebied wordt gekenmerkt door een ruimtelijk gevarieerde biologische waardering (volgens de BWK) gaande van biologisch minder waardevolle zones naar enkele biologisch zeer waardevolle percelen. Belangrijke ecologische potenties zijn terug te vinden bij de kwelstromen aan het cuestafront. In het projectgebied is een zandontginding gelegen. Aan de rand van gebied Klein Broek liggen voetbalterreinen, een horecazaak en een aanlegplaats voor watersporters.
- **De Bunt**. De Bunt is gelegen in Hamme, aan de Durmemonding. Als rivierschor en zoetwatergetijdengebied is het gebied ecologisch en landschappelijk zeer waardevol. Het gebied wordt als biologisch zeer waardevol ingekleurd op de BWK. Er grenzen zowel VEN, Habitat- als Vogelrichtlijngebieden aan het projectgebied. De Bunt (+/- 25ha) is als reservaat in eigendom van het Vlaams Gewest. Dit zoetwatergetijdengebied kent een successie van slikken, schorren, rietland, ruigtevegetatie en frequent overstroomde wilgenstruelen. Er zijn ook moerassige veengronden aanwezig die gekenmerkt worden door het voorkomen van vrij grote bosareaal. Het bodemgebruik bestaat hoofdzakelijk uit landbouw en bosgebied (voornamelijk langs de Schelde). Weiland is het voornaamste landgebruik. Ongeveer 42ha is geregistreerd als cultuurgrond. Deze gronden worden bewerkt door 23 gebruikers. Slechts vier landbouwbedrijven worden in hoofdberoep uitgebaat. Kenmerkend voor De Bunt is het grote aantal hobbyboeren en landbouwbedrijven die in nevenberoep worden uitgebaat. Opvallend is ook het belang van de paardenhouderij in het projectgebied. Net ten westen van gebied De Bunt ligt een waardevol natuurgebied met turfputten, die gebruikt worden als visvijvers en waarlangs weekendverblijven gelegen zijn. Langs de westelijke rand liggen woningen en enkele horecazaken.

Gewenste ruimtelijke structuur

De ontwikkelingsvisie voor het gebied “Durmevallei” vertrekt vanuit de hoofdfuncties waterbeheer en natuur. Recreatief medegebruik is daarbij een ondergeschikte functie.

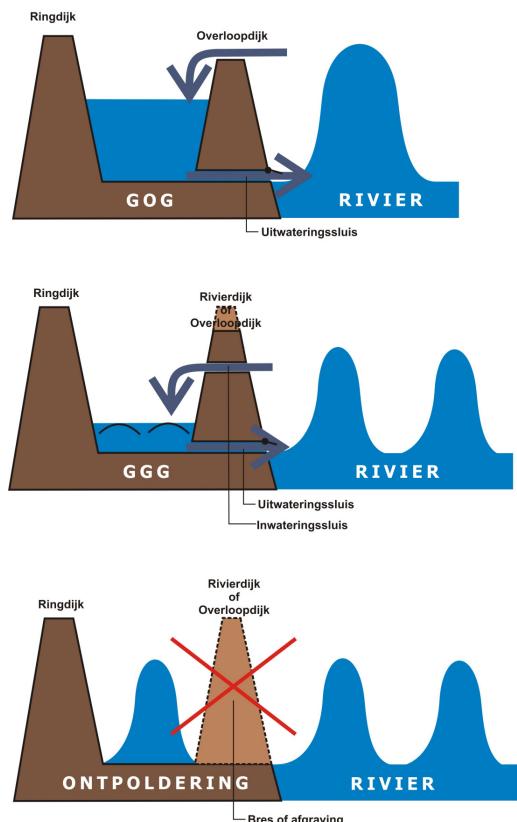
De gewenste ruimtelijke structuur wordt opgebouwd aan de hand van volgende ruimtelijke concepten.

- Behoud en versterking van de uitgesproken natuurwaarden in valleien met ruimte voor waterberging.

In het Sigmaplan is aan de verschillende deelgebieden van een waterbouwkundige taak toegekend die kadert in de waterbeheersing en in het herstellen van de natuurwaarden van het Schelde-estuarium. Het gaat daarbij om gecontroleerde overstromingsgebied (GOG), gecontroleerde overstromingsgebieden met gereduceerd getij (GGG) of ontpolderingen.

Voor de deelgebieden van de cluster “Durmevallei” wordt volgende optie inzake waterbeheer genomen:

- Ontpoldering met aanleg estuarien natuurgebied: Klein Broek, Groot Broek.
De gebieden worden onderhevig aan het tij van de Schelde. De dijk wordt plaatselijk onderbroken zodat het Scheldewater vrij in het gebied kan stromen. Een nieuwe ringdijk verhindert verdere doorstroming naar het achtergelegen gebied. Door de getijdenwerking van de Schelde ontstaan er slikken en schorren. De ontpoldering zorgt voor de dissipatie van de vloedgolf en het bergen van water. Het zijn ontoegankelijke gebieden.
- Gecontroleerd overstromingsgebied met gereduceerd getij met aanleg estuarien natuurgebied: De Bunt.
De inrichting van een GGG betekent dat het gebied bijna dagelijks op een gecontroleerde wijze zal overstromen bij vloed. De bestaande Schelddijk wordt gecontroleerd doorstroombaar door in- en uitstroomconstructies. Bijkomend wordt een ringdijk aangelegd. Het zijn ontoegankelijke gebieden.
- Wetland: Bulbierbroek, Hof ten Rijen en Weymeerbroek
Wetlands zijn waterrijke of moerasachtige gebieden met belangrijke natuurwaarden. Ze liggen achter een gesloten dijk. Ze hebben geen waterbergende functie in het kader van de stroom, maar kunnen wel een waterbergende functie vervullen in het kader van de afwatering van de achterliggende gebieden. De gebieden worden ingericht met natte natuur.
- Recreatief medegebruik in de open ruimte op basis van de draagkracht van de gebieden.
De met de hoofdfuncties natuur en waterberging verenigbare vormen van recreatief medegebruik worden nader uitgewerkt in de inrichtingsplannen voor de verschillende deelgebieden.

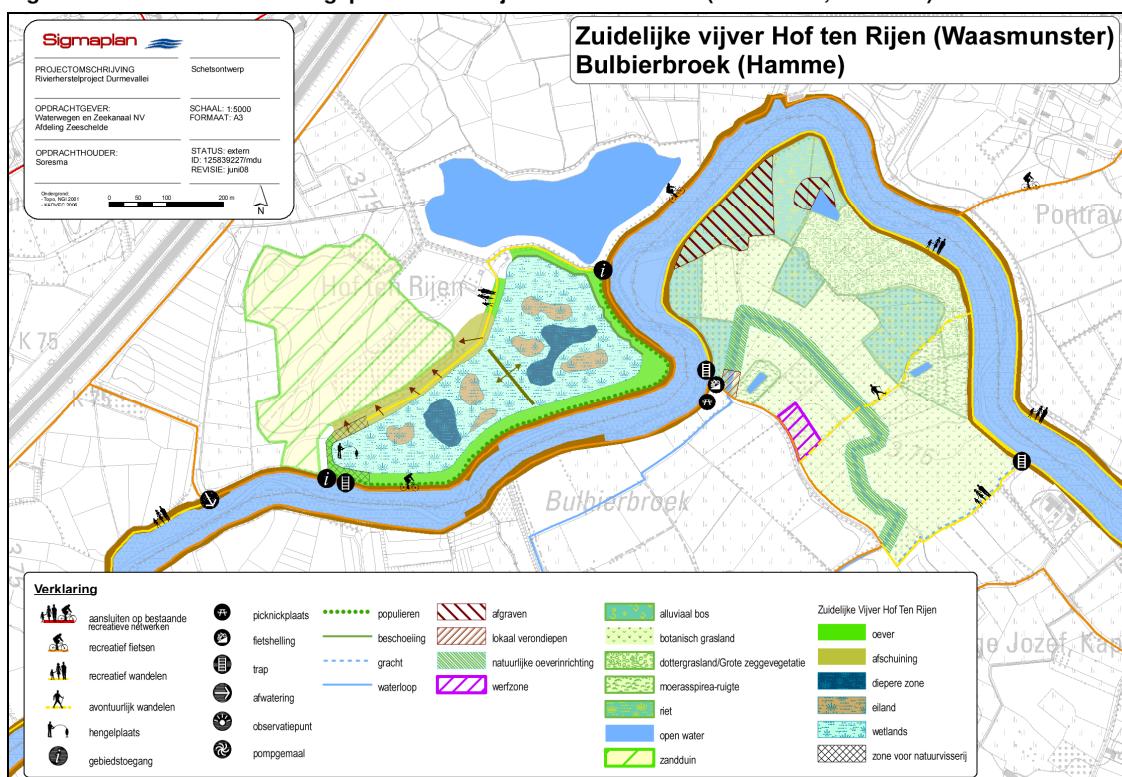

worden hieronder toegelicht. De bestemmingen in het ruimtelijk uitvoeringsplan maken de uitvoering van deze inrichtingsplannen mogelijk.

De inrichtingsplannen zelf worden hier echter louter ter informatie weergeven en zijn indicatief. Ze maken op zich geen deel uit van de verordende grafische plannen of stedenbouwkundige voorschriften van het ruimtelijk uitvoeringsplan.

- Hof ten Rijen (gebied 1). Het deelgebied Hof ten Rijen wordt bestemd als ‘natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur’. Deze herbestemming laat toe de vijver te verondiepen met het oog op de creatie van wetland als natuurtipe. Het recreatief medegebruik zal zich vooral richten op de landschappelijke beleving vanaf de Durmedijk, die hingericht wordt tot fietsroute. De vijver zal niet toegankelijk zijn voor waterrecreatie.
- Durme (gebied 2). De loop van de Durme tussen Hof ten Rijen en Bulbierbroek wordt behouden en bestemd als ‘gebied voor waterweginfrastructuur’.

Figuur 5. Voorstel van inrichtingsplan Hof ten Rijen en Bulbierbroek (bron: W&Z, Soesma)

- Bulbierbroek (gebied 3). De doelstelling in het Bulbierbroek is de vernatting van het gebied met het oog op de creatie van wetland als natuurtipe. Dit door enerzijds oppervlaktewaterstuwing en anderzijds verondieping van de Polderbeek. In het gebied wordt de kaart getrokken voor een relatief open wetland habitat met een mozaïek van vooral riet en moeraspirearuitge en het behoud van kleine landschapselementen. Om dit mogelijk te maken, wordt het gebied 2 herbestemd als ‘natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur’. Omwille van de afgelegen ligging van het gebied en het gebrek aan belangrijke invalswegen of bewoningskernen van deze ligging alsook omwille van de beperkte oppervlakte van het gebied worden geen bijkomende paden voor recreatief medegebruik aangelegd. Recreatief medegebruik kan verder plaatsvinden langs de randen van het gebied en de dienstwegen op de dijken. Het bestaande pad centraal in het gebied kan worden behouden als een avontuurlijk wandelpad. Omwille van de landschappelijke waarde van de Durmedijk wordt deze ter hoogte van het Bulbierbroek niet hingericht voor fietsverkeer.
- Weymeerbroek (gebied 4). Het deelgebied Weymeerbroek (gebied 3) wordt bestemd als ‘natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur’. Deze herbestemming laat toe het gebied

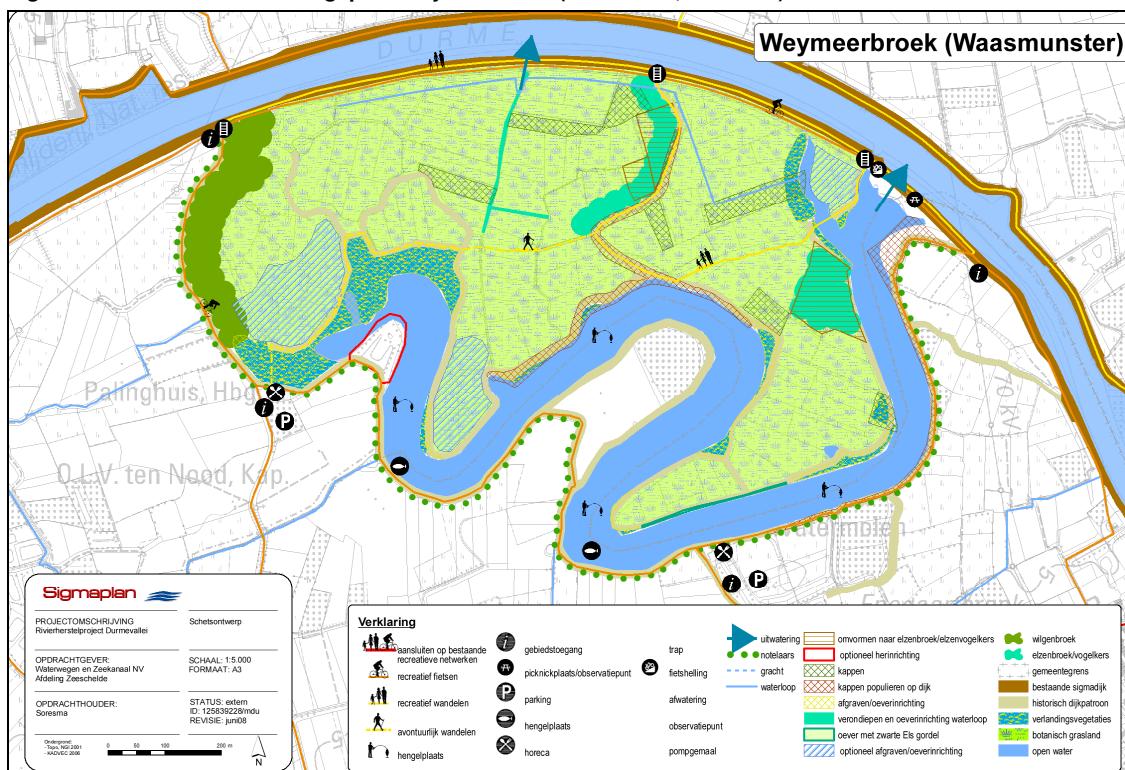
verder in te richten als natuurgebied. De doelstelling is hier de vernatting van het gebied met het oog op de creatie van wetland als natuurtipe. Het verhogen van de grondwatertafel in combinatie met verschillende vormen van (agrarisch) natuurgebeheer zal een mozaïekpatroon van soortenrijke en botanisch waardevolle graslanden ontstaan.

De naastliggende Oude Durme, een afgesneden meander van de Durme, wordt niet betrokken in het project. Doordat het waterpeil ervan niet wordt verhoogd, zal deze een bufferende invloed uitoefenen tussen het wetland – met verhoogd grondwaterpeil – enerzijds, en de omliggende landbouwgronden anderzijds. Dit betekent eveneens dat de 3 bestaande grachten, die afwateren in de Oude Durme, binnen het 2010-project in hun huidige toestand behouden blijven.

De Oude Durmedijk is ten westen van de herberg 'Watermolen' beplant met notelaars. Het is om cultuurhistorische redenen de bedoeling dit door te trekken langsheel het oostelijke traject. Zo wordt ook de oorspronkelijke Durmedijk (van voor de rechttrekking van de Durme) opnieuw in het landschap gemarkeerd.

Het Weymeerbroek wordt vandaag reeds beheerd en biedt al een aantal mogelijkheden voor recreanten. In het inrichtingsplan is voorzien in het behoud van deze mogelijkheden, ook voor hengelaars en in het verbeteren van de mogelijkheden voor wandelaars en fietsers. De relaties met de recreatiemogelijkheden langs de Oude Durme, zoals het provinciale fietsnetwerk en de horecazaken, blijven behouden.

Figuur 6. Voorstel van inrichtingsplan Weymeerbroek (bron: W&Z, Soresma)

- **Groot Broek en Klein Broek.** In beide broeken wordt door ontpoldering van het gebied de creatie van estuariene natuur als natuurtipe beoogt. Rekening houdend met de flankerende maatregelen in kader van de landbouw, werden de op het gewestplan aangeduid agrarische gebieden in het Groot Broek (gebied 6) aangeduid met een voorbestemming 'bouwvrij agrarisch gebied'. De nabestemming 'natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur' zal inwerking treden vanaf 1 januari 2015. Aangezien in Klein Broek geen gebieden aanwezig zijn die op het gewestplan als agrarisch gebied werden aangeduid, werd het volledige gebied met voorliggend plan ingekleurd als 'natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur' (gebied 9),

zonder bijkomende timing..

De projectgebieden Groot Broek en Klein Broek zullen onder invloed van het getij gebracht worden door telkens 2 grote bressen te creëren in de bestaande dijk, waarlangs het water instroomt bij hoogwater en tevens terug uitstroomt bij laagwater. De bestaande rivierdijk langs de Durme (Sigmadijk) tussen de bressen zal worden verlaagd door de asfaltverharding en de topplaat (ca 1,50m) weg te nemen. Rond het ontpolderde gebied wordt een nieuwe ringdijk aangelegd op hoogte +8m TAW. De noordelijke flanken van beide gebieden zijn gelegen tegen de cuesta van het Land van Waas. Door het oplopende terrein zijn hier geen hoge dijken nodig.

Het inrichtingsplan is gericht op een optimaal hydrologisch regime dat gekenmerkt is door een zo natuurlijk mogelijke getijdendynamiek en optimale uitwisseling. Het beoogde getijdenlandschap is een schakering van plantengemeenschappen van open water, getijdenpoelen, slik (algen) en schor, ruigten, rietgorzen en wilgenvloedbos. Het al dan niet instellen van een beheer - waarbij voornamelijk wordt gedacht aan rietbeheer ('rietsnijderij') en graasbeheer - differentieert de ontwikkeling van een gebied verder. In de ontwikkelingsfase van de gebieden wordt een nulbeheer voorgesteld. De beheersvisie moet 5-jaarlijks herzien worden.

De populierbossen in de ontpolderingsgebieden zullen verwijderd worden. De huidige aanwezige wilgen- en elzen dienen niet gekapt te worden en kunnen op natuurlijke wijze evolueren in de nieuwe ontpolderingsgebieden.

De bestaande waterpartijen in het gebied blijven behouden. In het ontpolderde gebied kunnen evenwel geen private visvijvers meer worden uitgebaat.

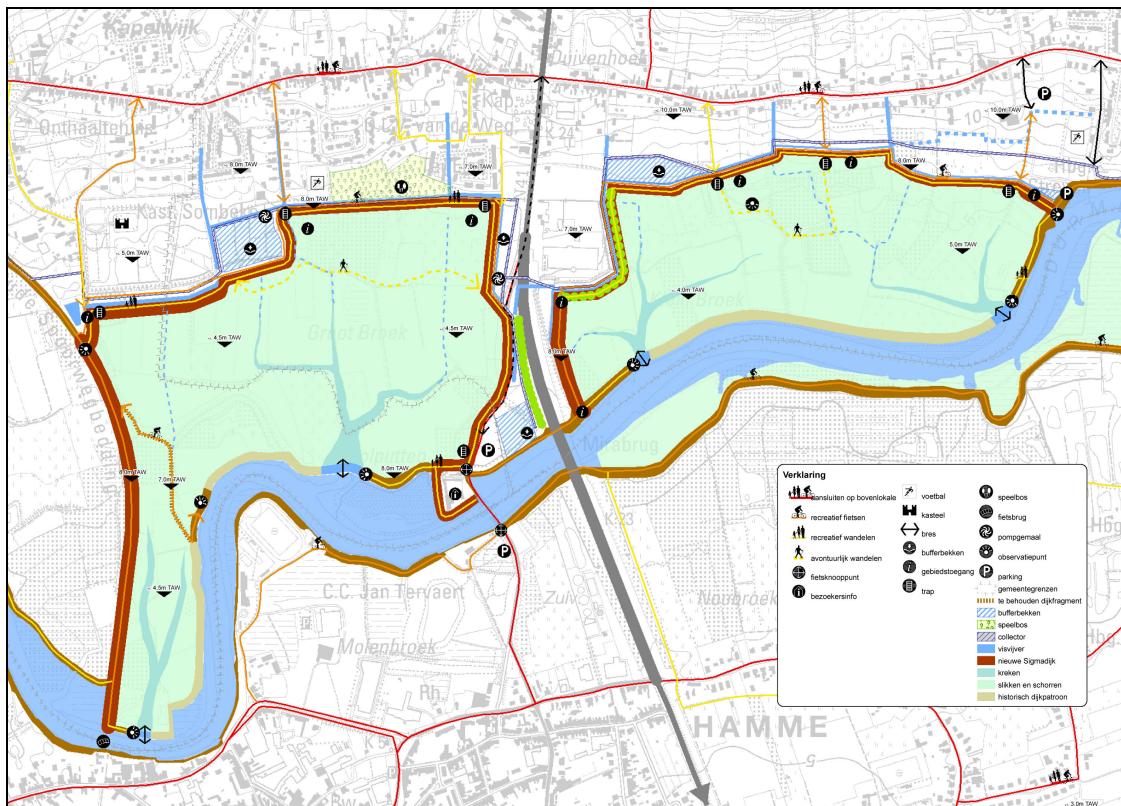
Het bestaande netwerk van recreatieve routes zal worden uitgebreid met bijkomende verbindingen voor fietsers en wandelaars. Dit gebeurt door medegebruik van dienstwegen alsook door het aanleggen van specifieke recreatieve infrastructuren. De bressen die gemaakt zullen worden in de bestaande dijk langs de Schelde, zullen niet overbrugt worden. Deze dijk zal dus wegvalen uit het recreatienetwerk. Alle wegen die momenteel in verbinding staan met de polder worden aangesloten op het netwerk van recreatieve wegen en paden langs en doorheen de polder. De avontuurlijke wandelpaden kunnen tijdens het broedseizoen tijdelijk afgesloten worden, alsook kan de toegankelijkheid worden beperkt tot geleide wandelingen.

De collector van Aquafin wordt zo veel mogelijk ingepast onder de dienstweg langs de dijk, zodat hij bereikbaar blijft en er voldaan wordt aan de erfdienvaarheid boven de collector.

- Gebied 5: De percelen met visvijver naast het kasteeldomein van Sombeke, ingesloten tussen de bestaande dijk van GOG Sombeekse meersen en de nieuw aan te leggen ringdijk van Groot Broek, worden ontwikkeld tot speelbos. Deze ontwikkelingen worden mogelijk gemaakt binnen de herbestemming als 'gemengd openruimtegebied met overdruk natuurverweving'.
- Gebied 7: De hoofdtoegang naar het Groot Broek is aan de Mirabrug gelegen. Doelstelling is om ter hoogte van de ruïnes van de voormalige Koolputten ('Colput') een onthaal- en recreatief en educatief centrum uit te bouwen waar bezoekers geïnformeerd worden over de Durmevallei. Er worden mogelijkheden geboden naar laagdynamische eet-, drink- en verblijfsmogelijkheden. Deze ontwikkelingen, waarbij afstemming op de omringende natuurwaarden belangrijk is, worden mogelijk gemaakt binnen de bestemming 'natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur' en de in overdruk aangebrachte differentiatie voor toelaatbare bebouwing voor recreatieve en educatieve voorzieningen.
- Gebied 8: De autoweg N41 wordt behouden en wordt bestemd als 'Gebied voor verkeers- en vervoersinfrastructuur'.
- Gebied 10: De hoofdtoegang naar het Klein Broek is gelegen aan de herberg 'Ons Streven' en omliggende voetbalterreinen. Aanvullend wordt voorzien in een nieuwe parking aansluitend bij de bestaande bebouwing. De parkeervoorzieningen kunnen een meervoudig gebruik

kennen: ze kunnen zowel dienstig zijn voor de bezoekers van de omliggende natuurgebieden als voor de bezoekers van de aangrenzende toeristisch-recreatieve voorzieningen (horeca, sport- en recreatiegebieden...). Hiervoor wordt het gebied 11 herbestemd als ‘gemengd openruimtegebied met overdruk natuurverweving’.

Figuur 7. Voorstel van inrichtingsplan Groot Broek en Klein Broek (bron: W&Z, Soresma)

- **De Bunt.** Afgestemd op de flankerende maatregelen voor landbouw in het gebied, die een fasering van de Sigmawerken voorziet, werd het verschil in timing voor de ontwikkeling van deze gebieden ingeschreven in de stedenbouwkundige voorschriften. Het noordelijk deel van De Bunt (gebied 12) wordt bestemd als ‘natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur’. Deze herbestemming gaat in vanaf 1 januari 2015. Tot dan geldt de voorbestemming ‘bouwvrij agrarisch gebied’. Ook het zuidelijk deel van De Bunt (gebied 13) wordt bestemd als ‘natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur’. Deze herbestemming gaat in vanaf 1 januari 2017. Tot dan geldt de voorbestemming ‘bouwvrij agrarisch gebied’. De gebieden die geen agrarische bestemming hebben op het huidige geldende gewestplan (gebied 15) werden aangeduid als ‘natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur’, zonder bijkomende timing. Deze herbestemming laat toe om De Bunt op een gefaseerde manier te ontwikkelen, met een latere ontwikkeling van het zuidelijk gedeelte.

Een eerste fase omvat de werken waarmee het noordelijk gedeelte ingericht wordt tot gecontroleerd overstromingsgebied met gereduceerd getij (GGG) met een dubbele doelstelling veiligheid en natuur. Via een in- en uitwateringssluis zal een beperkt deel van het getij in het gebied stromen, waardoor estuariene natuurtypes zullen ontstaan (slikken, schorren, vloedbos...). Sommige delen van het gebied zullen hierdoor frequent overstromen, voor andere delen zal dit quasi nooit het geval zijn.

Het zuidelijk gedeelte krijgt een tijdelijke invulling als gecontroleerd overstromingsgebied (GOG) met een veiligheidsdoelstelling (zie figuur 8). In een tweede fase wordt het noordelijk deel verbonden met het zuidelijk deel, zodat de einddoelstelling GGG met dubbele doelstelling veiligheid en natuur, bereikt wordt (zie figuur 9).

Hiertoe wordt in fase 1 een tijdelijke compartimenteringsdijk aangelegd tussen het noordelijk en zuidelijk compartiment, die het zuidelijk deel zal beschermen tegen het dagelijkse getij, en waardoor de meeste vormen van bestaand landgebruik in het zuidelijk deel nog enkele jaren kunnen verdergezet worden. In functie van de uitwatering van het gebied na GOG-werking dienen uitwateringsconstructies doorheen de bestaande rivierdijk naar de Schelde te worden voorzien.

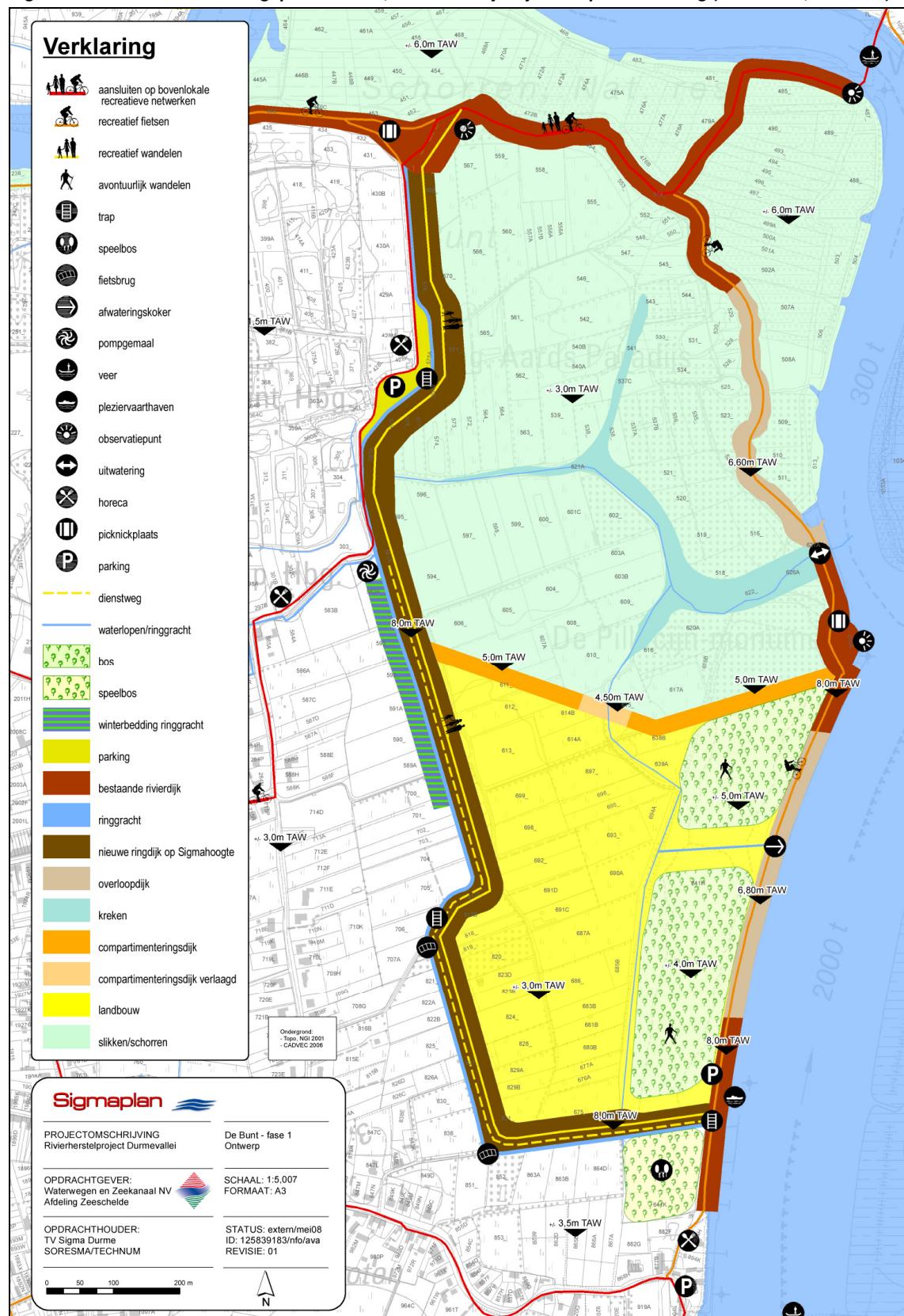
Een nieuwe ringdijk zal verder landinwaarts aangelegd, die ongeveer 5m hoog zal zijn (komt overeen met +8m TAW, boven de zeespiegel). Een gedeelte van de bestaande rivierdijk langs de Schelde wordt verlaagd tot +6m60 à +6m80 TAW. Daardoor zal het gebied bij uitzonderlijk hoge waterpeilen (gemiddeld 2X per jaar) in werking treden als GOG. De compartimenteringsdijk wordt voorzien op +5m00 TAW, met een verlaagd gedeelte van +4m50 TAW over een afstand van 50m. Op die manier wordt verwacht dat het zuidelijk deel gemiddeld 2X per jaar in werking zal treden als GOG.

Het bestaande netwerk van recreatieve routes zal worden uitgebred met bijkomende verbindingen voor fietsers en wandelaars. Dit gebeurt door medegebruik van dienstwegen alsook door het aanleggen van specifieke recreatieve infrastructuren. Alle wegen die momenteel in verbinding staan met de polder worden aangesloten op het netwerk van recreatieve wegen en paden langs en doorheen de polder. De avontuurlijke wandelpaden kunnen tijdens het broedseizoen tijdelijk afgesloten worden, alsook kan de toegankelijkheid worden beperkt tot geleide wandelingen. De bestaande waterpartijen in het gebied blijven behouden. In het ontpolderde gebied kunnen evenwel geen private visvijvers meer uitgebaat worden. Het bestaande getijdenhaventje (pleziervaart) kan ook na realisatie van het project blijven bestaan.

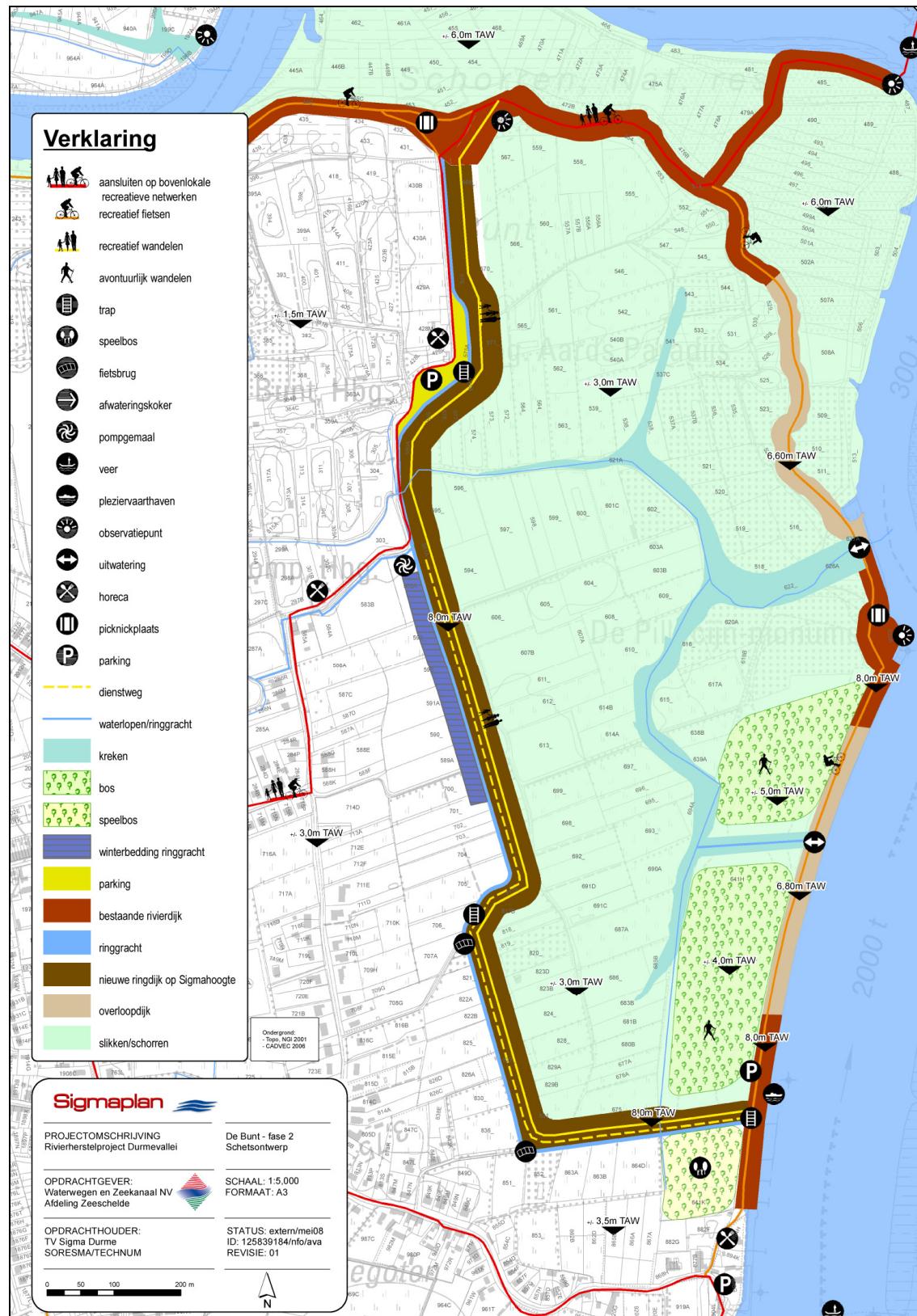
De zuidelijke hoofdtoegang Driegoten zal voor bewoners en bezoekers als uitvalsbasis blijven fungeren naar De Bunt en het domeinbos toe. De parkings aan het veer en de pleziervaarthaven kunnen behouden blijven.

- Gebied 11. Deze locatie vormt de noordelijke hoofdtoegang van De Bunt. Bij de inpassing van het dijkprofiel werd rekening gehouden met de mogelijke inrichting van een parking. De parkeervoorzieningen kunnen een meervoudig gebruik kennen: ze kunnen zowel dienstig zijn voor de bezoekers van de omliggende natuurgebieden als voor de bezoekers van de aangrenzende toeristisch-recreatieve voorzieningen (horeca, sport- en recreatiegebieden...). Hiervoor wordt het gebied 13 bestemd als ‘gemengd openruimtegebied met overdruk natuurverweving’.
- Gebied 14. Het gedeelte van het bestaande domeinbos dat gelegen is buiten de contour van het GGG blijft behouden. Dit impliceert dat dit gedeelte van het domeinbos als speelbos in gebruik kan blijven. Dit speelbos zal niet worden geaffecteerd door het overstromingsgebied en komt bijgevolg niet onder invloed van getijdenwerking, zodat de veiligheid van recreanten steeds gegarandeerd blijft. Om deze ontwikkelingen mogelijk te maken wordt het gebied bestemd als ‘gemengd openruimtegebied met overdruk natuurverweving’.

Figuur 8. Voorstel van inrichtingsplan De Bunt, fase 1 met tijdelijke compartimentering (bron: W&Z, Soresma)

Figuur 9. Voorstel van inrichtingsplan De Bunt, eindbeeld (bron: W&Z, Soresma)

3.4 Bestaande feitelijke en juridische toestand

3.4.1 Bestaande feitelijke toestand

De bestaande feitelijke toestand wordt grafisch weergegeven op de kaarten in bijlage.

Kaart 0 Situering plangebieden

Kaart 1 Bestaande feitelijke toestand: luchtfoto met aanduidingen

Kaart 2 Bestaande juridische toestand: gewestplan, gewestplanwijzigingen en ruimtelijke uitvoeringsplannen

Kaart 3 Bestaande juridische toestand: andere plannen

3.4.2 Bestaande juridische toestand

De relevante elementen van de bestaande juridische toestand worden tekstueel aangegeven in de onderstaande tabel.

Tabel 1. Bestaande juridische toestand

Plan	Naam
Gewestplan(nen) of gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen	Gewestplan nr. 10 Dendermonde (KB 07.11.1978) Gewestplan nr. 13 Sint-Niklaas – Lokeren (KB 07.11.1978)
Gemeentelijke plannen van aanleg of ruimtelijke uitvoeringsplannen	BPA 'Westnederwijk' (MB 10.01.2000)
Vogelrichtlijngebieden (SBZ-V)	BE2301235 'Durme en de middenloop van de Schelde' (BVR 23.06.1998)
Habitatrichtlijngebieden (SBZ-H)	BE2300006 'Schelde- en Durmeëstuarium van de Nederlandse grens tot Gent' (BVR 24.05.2001)
Gebieden van het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN)	GENO nr. 209 'De Vallei van de Durme' (BVR 31.10.2003)
Erkende natuurreservaten	Durmemeersen, erkenning E-137, 3 verschillende delen binnen het plangebied
Vlaamse natuurreservaten	Schorren van de Durme, erkenning V-005
Beschermde landschappen	'Durmescorren nabij de Meulendijk', OO000246 Grenzend aan 'De schorren van de Durme', OO000180
Beschermde dorpsgezicht	Grenzend aan 'Sint-Rochuskerk en haar omgeving', OO002099
Onbevaarbare waterlopen	Benedendurme, VHAG 3102 Grenzend aan Oude Durme, VHAG 3345 Polderbeek, VHAG 3650 Onbenoemd, VHAG 3491 – 3925 – 3893 – 3680 – 3661 – 3581 – 3531 – 3595 – 3867 – 3829 – 3804
Bevaarbare waterlopen	Schelde, VHAG 2

Het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan vervangt het gewestplan. De afbakening van de gebieden van het VEN 'eerste fase' (aangeduid bij besluit van de Vlaamse Regering van 18 juli 2003) binnen het plangebied wordt gewijzigd en vervangen door de aanduiding in het ruimtelijk uitvoeringsplan en vervalt van rechtswege conform de bepalingen van het natuurdecreet.

De overlappende delen van het BPA 'Westnederwijk' (Temse) worden niet verenigbaar geacht met de bestemmingen van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan en worden bijgevolg opgeheven.

Het BPA 'Dorpscentrum n41 Elversele' (Temse) grenst aan het plangebied.

De gewestweg N41 doorsnijdt het plangebied.

In of grenzend aan het gebied zijn verder géén Ramsargebieden, gebieden van het Integraal Verwevend en Ondersteunend Netwerk (IVON), beschermd monumenten of spoorwegen gelegen die relevant zijn voor dit gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan.

Bestaande rechtsgeldige niet-vervallen (delen van) verkavelingsvergunningen die binnen de gebieden van dit gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan liggen, behouden hun rechtskracht, onverminderd de bepalingen van dit ruimtelijk uitvoeringsplan. Er worden geen verkavelingsvergunningen opgeheven met dit gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan.

De bestaande voet- en buurtwegen behouden hun rechtskracht. Er worden met dit gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplannen geen voet- of buurtwegen opgeheven of gewijzigd.

De bestaande juridische toestand wordt grafisch weergegeven op de kaarten in bijlage.

3.5 Passende beoordeling ten aanzien van als speciale beschermingszones te beschouwen gebieden

Het decreet Natuurbehoud bepaalt dat ieder plan dat - afzonderlijk of in combinatie met één of meerdere bestaande of voorgestelde activiteiten, plannen of programma's - een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van een als speciale beschermingszone te beschouwen gebied kan veroorzaken, dient onderworpen te worden aan een passende beoordeling.

Het gaat om gebieden die door de Vlaamse regering zijn voorgesteld of aangewezen zijn als Speciale Beschermingszone in toepassing van de Vogelrichtlijn (Richtlijn 79/409/EEG van 02.05.1979) en de Habitatrichtlijn (Richtlijn 92/43/EEG van 21.05.1992).

Binnen het plangebied is dit het vogelrichtlijngebied 'Durme en de middenloop van de Schelde' (BE2301235, BVR 17.10.1988) en het habitatrichtlijngebied 'Schelde- en Durmeëstuarium van de Nederlandse grens tot Gent' (BE2300006, BVR 24.05.2001).

Voor de beoordeling van de mogelijke invloed op de speciale beschermingszones wordt verwezen naar het plan-MER.

Dit gewestelijk ruimtelijke uitvoeringsplan kan in principe geen betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van één van de bedoelde gebieden veroorzaken. Het plan is immers zelf een instandhoudingsmaatregel die er op gericht is een aantal onderdelen van een als speciale beschermingszone te beschouwen gebied onder te brengen in een passende natuurbestemming. De stedenbouwkundige voorschriften garanderen dat er geen werken, handelingen, voorzieningen, inrichtingen of functiewijzigingen zijn toegelaten die een verslechtering van de natuurkwaliteit en het natuurlijk milieu van de bedoelde habitats of een betekenisvolle verstoring van de bedoelde soorten zouden veroorzaken.

Bij de beoordeling van de concrete aanvraag voor stedenbouwkundige vergunning of de milieuvergunningaanvraag kunnen verdere randvoorwaarden bepaald worden.

3.6 Watertoets

Artikel 8 § 1 van het decreet betreffende het integraal waterbeleid van 18 juli 2003 stelt dat de watertoets moet worden toegepast op alle overheidsbeslissingen inzake vergunningen, plannen of programma's. D.w.z. dat de mogelijke waterproblematiek ten gevolge van de in het RUP genomen opties dienen te worden onderzocht.

Voorliggend ruimtelijke uitvoeringsplan heeft als doel de realisatie van een waterbeheersgebieden (intergetijdengebied, GGG en GOG met wetlandinvulling) mogelijk te maken. Deze keuzes komen voort uit de Ontwikkelingschets 2010 Schelde-estuarium en het geactualiseerde SigmaPlan waarin o.a. de optimale bescherming tegen overstromingen langs de Schelde en haar zijrivieren wordt onderzocht.

De milieueffectrapportage voor de actualisatie van het SigmaPlan bevat een aparte nota waarin de elementen voor de watertoets voor het Meest Wenselijk Alternatief, waarvan dit project een onderdeel is, opgelist staan.

Ter informatie wordt het besluit hieronder integraal overgenomen:

"Als in het kader van het SigmaPlan via het Meest Wenselijk Alternatief (MWeA) ruimte aan de rivier wordt gegeven onder de vorm van intergetijdengebieden (gebieden met gereduceerd getij, ontpolderingen, afgravingen, aantakkingen of dijkverplaatsingen) dan is een uitgesproken positief effect te verwachten op de waterkwaliteit van de Schelde. Deze verbetering is het gevolg van onder meer zuurstofaanrijking, sedimentatie en stikstofvermindering in de intergetijdengebieden, en resulteert in meer kansen voor de ontwikkeling van een evenwichtig ecosysteem.

De negatieve invloed van verzilting op het oppervlaktewater zal eerder beperkt zijn. De impact van vervuiled sediment achterblijvend in de overstromingsgebieden zal door het properder worden van het oppervlaktewater in de rivieren en daarmee samenhangend het sediment op termijn minder belangrijk worden.

De aanleg van overstromingsgebieden kan resulteren in een vergroting van de kans op overstromingen van de zijwaterlopen tijdens periodes van hoogwater, stroomopwaarts van de gebieden. Door gepaste maatregelen te treffen is dit probleem volledig te voorkomen/corrigeren en zal geen ongewenste stroomopwaartse wateroverlast op de zijbeekken meer voorkomen.

Ruimte voor water onder de vorm van intergetijdengebieden zal er toe bijdragen het te hoge energiegehalte in het bekken van de Zeeschelde te reduceren tot een waarde die meer in overeenstemming is met een natuurlijk functionerend estuarium.

De sedimentatie in de intergetijdengebieden zal bijdragen aan een natuurlijker sedimentatieregime, met meer sedimentatie buiten de eigenlijke bedding van de rivier en een lagere turbiditeit in de rivier zelf als gevolg.

Door de inrichting van de geselecteerde gebieden als GGG en ontpolderde gebieden wordt het overstromingsregime typisch voor intergetijdengebieden (slikken en schorren) hersteld en kunnen zich aanzienlijke oppervlakten nieuw brak- en zoetwaterschor ontwikkelen. Aangezien deze vegetatietypes een Europese bescherming genieten en zeldzaam zijn, wordt deze ontwikkeling als een positieve habitatwijziging aangezien. Vooral de brakwaterschorren hebben daarbij een aanzienlijke positieve invloed op het voorkomen van beschermde vogelsoorten en op de voorplanting van vissen. De habitatwijzigingen binnen gebieden met dijkverplaatsing zijn meer natuurlijk dan bij GGG's waarbij er nog een dijk aanwezig is tussen de waterloop en het achterliggende gebied, en daardoor waarschijnlijk ook van een hogere kwaliteit.

Inzake grondwater beïnvloedt het MWeA ten gevolge van de verstoring van kwelgebied en de impact van vervuiled sediment en verzilting, het grondwater negatief. Hierbij dient te worden opgemerkt dat het verziltingseffect ook hier vrij beperkt zal zijn en dat de impact van vervuiled sediment op het grondwater op termijn zal verminderen of verdwijnen door de verbeterde oppervlaktewaterkwaliteit in de rivieren.

Permanent kwelgebiedverlies in overstromingsgebieden ingericht als GGG en ontpolderde gebieden is een negatief effect en is niet te milderen, tenzij door specifieke inrichtings- en beheersmaatregelen in andere gebieden deze kwel-situaties en -vegetaties gecompenseerd kunnen worden. De noodzaak tot compensatie is hierbij afhankelijk van de plaatselijke waarde van de bedreigde kwalitatieve vegetaties.

Het Meest Wenselijk Alternatief zal op verschillende locaties mogelijkheden creëren voor de ontwikkeling van watergebonden natuur. In de overstromingsgebieden zullen mogelijkheden gecreëerd worden voor de ontwikkeling van zoete of brakke slikken, schorren, ondiep water, moeras, vochtige graslanden, broekbossen en de daarin voorkomende diersoorten. De extra ruimte voor watergebonden natuur zal op zijn beurt een bijdrage leveren aan de verbetering van de waterkwaliteit.

Met betrekking tot het watersysteem in zijn globaliteit wordt verwacht dat het SigmaPlan, uitgewerkt volgens het Meest Wenselijk Alternatief, geen schadelijke effecten of niet te milderen effecten zal teweegbrengen. Integendeel, er wordt een globaal positief effect verwacht. Enerzijds zal de combinatie tussen dijkverhogingen en overstromingsgebieden de veiligheid tegen ongewenste overstromingen terugdringen, anderzijds zullen de geplande maatregelen die ruimte aan de rivier (terug)geven zoals ontpolderingen, GGG's, aantakkingen, afgravingen en dijkverleggingen een eerste aanzet geven om de huidige verstoerde toestand van het watersysteem op het vlak van waterkwaliteit, sedimentkwaliteit en relatie met watergebonden natuur te helpen herstellen."

3.7 Aandachtspunt bij de uitvoering

Naar aanleiding van de plenaire vergadering over het voorontwerp RUP (d.d. 16/12/2008) brachten verschillende instanties een advies uit. Door het Agentschap Ruimtelijk Ordening / Onroerend Erfgoed werd een opmerking gemaakt die van belang is bij de beoordeling van het dossier voor de aanvraag van een stedenbouwkundige vergunning.

Teneinde te vermijden dat door de werken in het kader van het geactualiseerde Sigmoplan waardevol archeologisch, bouwkundig en/of paleo-ecologisch erfgoed ongedocumenteerd verloren gaat, wordt gevraagd voldoende tijd te voorzien voor het uitvoeren van een voorafgaandelijk onderzoek, waarvoor de bouwheer de nodige faciliteiten levert.

Dit ruimtelijk uitvoeringsplan kadert binnen de uitvoering van het Sigmoplan. Het ruimtelijk uitvoeringsplan legt bestemmingen vast waarbinnen natuurontwikkeling en de aanleg van dijken en overstromingsgebieden mogelijk zijn. Voor de verdere uitvoering van het Sigmoplan moet de overheid gronden verwerven. Dat is nodig voor waterbeheersingswerken of om het publiek beheer van natuurgebieden te verzekeren. Dit ruimtelijk uitvoeringsplan geeft echter niet aan welke gronden de overheid precies moet verwerven. Er is geen onteigeningsplan bij dit ruimtelijk uitvoeringsplan gevoegd.

De nv Waterwegen en Zeekanaal en het Agentschap voor Natuur en Bos zijn verantwoordelijk voor de waterbeheersingswerken en de aankoop en het beheer van natuurgebieden. Deze Agentschappen voeren in eerste instantie een minnelijk aankoopbeleid. Dat betekent dat ze in overleg met eigenaars gronden kopen. Indien nodig kunnen deze Agentschappen een onteigeningsprocedure opstarten. Er kan pas onteigend worden na goedkeuring van een onteigeningsplan en een machtiging om te onteigenen vanwege de bevoegde minister binnen de Vlaamse Regering. Een onteigeningsplan wordt sowieso eerst aan een openbaar onderzoek onderworpen. In geval van onteigening komt er eerst een prijsvoorstel van het zogenaamde Comité tot Aankoop. Is de eigenaar het daar niet mee eens, dan volgt een procedure bij de rechtbank en bepaalt de rechter de prijs van de grond.

Meer informatie is te vinden op de website www.sigmoplan.be.

3.8 Ruimtebalans

De invloed van de bestemmingswijzigingen in dit gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan op de ruimteboekhouding uit het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) is weergegeven in volgende ruimtebalans.

Tabel 2. Ruimtebalans

Bestemmingscategorie	Huidige gewestplanbestemmingen in het plangebied	Bestemmingen in het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan	Verschil
Reservaat en natuur	46 ha	326 ha	+ 280 ha
Overig groen	1 ha	7 ha	+ 6 ha
Bos	60 ha	0 ha	- 60 ha
Landbouw	209 ha	0 ha	- 209 ha
Recreatie	1 ha	0 ha	- 1 ha
Overige	12 ha	1 ha	- 11 ha
GEN in overdruk	64 ha ⁶	315 ha	+ 251 ha
Totaal GEN/GENO	64 ha	315 ha	+ 251 ha
Natuurverweving in overdruk boven gemengd openruimtegebied	0 ha	4 ha	+ 4 ha

⁶ Via afbakening procedure decreet natuurbehoud "VEN eerste fase", BVR 18 juli 2003.

3.9 Vertaling naar verordenende stedenbouwkundige voorschriften en op te heffen voorschriften

Verordenende stedenbouwkundige voorschriften	Toelichting bij de verordenende stedenbouwkundige voorschriften	Op te heffen voorschriften
<p>Verordenende stedenbouwkundige voorschriften</p> <p>Dit gebied behoort tot de bestemmingscategorie 'reservaat en natuur'.</p> <p>Artikel 1. Natuurgebied</p> <p>Artikel 1.1</p> <p>Het gebied is bestemd voor de instandhouding, de ontwikkeling en het herstel van de natuur, het natuurlijk milieu en bos. Recreatief medegebruik is een ondergeschikte functie.</p> <p>Alle werken, handelingen en wijzigingen die nodig of nuttig zijn voor de instandhouding, het herstel en de ontwikkeling van de natuur, het natuurlijk milieu en van de landschapswaarden zijn toegelaten.</p> <p>Artikel 1.2</p> <p>Voor zover de ruimtelijk-ecologische draagkracht van het gebied niet overschreden wordt, zijn de volgende werken, handelingen en wijzigingen eveneens toegelaten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het aanbrengen van kleinschalige infrastructuur voor het al dan niet toegankelijk maken van het gebied voor educatief of recreatief medegebruik, waaronder het aanleggen, inrichten of uitrusten van paden voor niet-gemotoriseerd verkeer; - het herstellen, heraanleggen of verplaatsen van bestaande openbare wegen en ntsleidingen. Bestaande openbare wegen en ntsleidingen kunnen verplaatst worden voor zover dat noodzakelijk is voor de kwaliteit van het leefmilieu, het herstel en de ontwikkeling van de natuur en het natuurlijke milieu, de openbare veiligheid of de volksgezondheid. 	<p>Toelichting bij de verordenende stedenbouwkundige voorschriften</p> <p>Bepalingen m.b.t. natuur</p> <p>In het natuurgebied is de hoofdfunctie natuur.</p> <p>Onder bos wordt begrepen ecologisch beheerd bos zoals bedoeld in het Bosdecreet in artikel 18 en volgende.</p> <p>Het aanbrengen van infrastructuren voor het beheer van het gebied als natuurgebied is mogelijk. Die infrastructuren zijn onder meer: veekerende rasters, het bouwen van schuilplaatsen voor dieren die ingezet worden bij het beheer van het gebied.</p> <p>In het gebied zijn uitsluitend gebouwen toegelaten die noodzakelijk zijn voor het beheer van of het toezicht op het betrokken natuurgebied, op voorwaarde dat ze niet samen gebruikt worden als woonverblijf. Het gaat om gebouwen en constructies met een beperkte omvang (schuilplaats, bergplaats voor materiaal...). Een dergelijke bebouwing kan slechts toegelaten worden voor zover ze landschappelijk inpasbaar is en de betrokken oppervlakte natuurgebied aanzienlijk is.</p> <p>Bepalingen m.b.t. recreatief medegebruik en nutsvoorzieningen</p> <p>Recreatief medegebruik is een ondergeschikte functies in het natuurgebied. Ondergeschikt betekent 'van betrekkelijk minder grote betekenis'.</p> <p>Recreatief medegebruik is dus mogelijk, maar dat betekent niet dat bepaalde zones in het natuurgebied niet afgeschermd kunnen worden of niet toegankelijk kunnen zijn voor het publiek omwille van de natuurwaarde.</p> <p>Kleinschalige infrastructuur voor het al dan niet toegankelijk maken bestaat onder meer uit: toegangspoortjes, wegwijzers, verbodsborden, wegafsluitingen...</p> <p>Kleinschalige infrastructuur voor natuurreducatie is bijvoorbeeld: informatieborden, verrekijkers, knuppelpaden, vogelkijkhutten...</p> <p>Kleinschalige infrastructuur voor recreatief medegebruik: zitbanken, picknicktafels, vuilnisbakken...</p>	<p>Op te heffen voorschriften</p> <p>Voorschriften betreffende het plangebied geldend volgens het gewestplan nr. 10 Dendermonde en nr. 13 Sint-Niklaas - Lokeren (KB 07.11.1978)</p> <p>De overlappende delen van het BPA nr. 23 'Westnederwijk' (Temse)</p>

Verordenende stedenbouwkundige voorschriften	Toelichting bij de verordenende stedenbouwkundige voorschriften	Op te heffen voorschriften
<p>Artikel 1.3</p> <div style="border: 2px solid red; height: 100px; width: 100%;"></div> <p><i>aanduiding in overdruk</i></p> <p><i>Behoort tot de bestemmingscategorie van de grondkleur</i></p> <p>Onverminderd de overige bepalingen van artikel 1, zijn binnen de zone aangeduid in overdruk toegelaten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het verbouwen of herbouwen binnen het bestaande volume van de vergunde of vergund geachte gebouwen ten behoeve van voor recreatieve en educatieve activiteiten in functie van het gebied - kleinschalige infrastructuur die nodig of nuttig is voor het goed functioneren van de natuureducatieve activiteiten. <p>Er moet rekening gehouden worden met de schaal en de ruimtelijke impact van deze activiteiten. Daarbij wordt, onverminderd de bepalingen van artikel 1.1, ten minste aandacht besteed aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de relatie met de in de omgeving aanwezige functies; - de invloed op de omgeving wat betreft het aantal te verwachten gebruikers of bezoekers; - de invloed op de mobiliteit en de verkeersleefbaarheid; - de relatie met de in de omgeving van het gebied vastgelegde bestemmingen. <p>Artikel 1.4</p> <p>Werken, handelingen en wijzigingen die nodig of nuttig zijn voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het behoud en herstel van het waterbergend vermogen van rivier- en beekvalleien; - het behoud en herstel van de structuurkenmerken van de rivier- en beeksystemen, de waterkwaliteit en de verbindingenfunctie; - het behoud, het herstel en de ontwikkeling van overstromingsgebieden, het beheersen van overstromingen of het voorkomen van wateroverlast in voor bebouwing bestemde gebieden; - het beveiligen van vergunde of vergund geachte bebouwing en infrastructuren 	<p>Niet-gemotoriseerd verkeer is onder meer: wandelen, fietsen, paardrijden...</p> <p>Verharde paden worden bij voorkeur aangelegd in een waterdoorlatende verharding.</p> <p>Onder openbare wegen worden ook verkeersveilige fietspaden begrepen.</p> <p>Bepalingen m.b.t. toelaatbare bebouwing voor natuureducatieve voorzieningen</p> <p>Binnen de zone die aangeduid is met deze overdruk is het verbouwen of herbouwen binnen het bestaande volume van de vergunde of vergund geachte gebouwen ten behoeve van voor recreatieve of educatieve activiteiten toegelaten.</p> <p>Voorzieningen voor de recreatieve of educatieve functie die in dit gebouw ondergebracht kunnen worden zijn bv. ontvangst-, tentoonstellings-, studie- en administratieve ruimten... Kantoren voor de administratieve ondersteuning van de natuureducatieve functie, beperkte eet- en drinkvoorzieningen en laagdynamische verblijfsmogelijkheden gerelateerd aan de natuureducatieve activiteiten, trekkers of jeugdverblijven, kunnen daarbij toegelaten worden voor zover ze binnen dit geheel geïntegreerd kunnen worden. Horeca of kantoren voor commerciële activiteiten die geen relatie hebben met de natuureducatieve functie van het gebied zijn uitgesloten.</p> <p>Kleinschalige infrastructuur die nodig of nuttig is voor het functioneren van de toegelaten activiteiten in dit gebouw zijn bijvoorbeeld toegangswegen, parkeergelegenheden, fietsenstallingen...</p> <p>Bepalingen m.b.t. waterbeheer en nautische veiligheid</p> <p>In de rivier- en beekvalleien en in de het kader van het geactualiseerd Sigmaplan aangeduide gecontroleerde overstromingsgebieden en ontwateringsgebieden is waterbeheer(sing) een nevengeschikte functie.</p> <p>Werken en handelingen in functie van behoud en herstel van de structuurkenmerken van de rivier- en beeksystemen zijn bv. hermeandering, verbreden of herinrichten van de bedding, herwaarden winterbed, vertragen waterstroomsnelheid, structuurvariatie in oevers en bedding...</p> <p>Werken en handelingen in functie van het verbeteren van de waterkwaliteit zijn bv. buffering van waterlopen tegen vervuiling...</p> <p>Werken en handelingen in functie van het verbeteren van de verbindingenfunctie van</p>	

Verordenende stedenbouwkundige voorschriften	Toelichting bij de verordenende stedenbouwkundige voorschriften	Op te heffen voorschriften
<p>tegen overstromingen;</p> <ul style="list-style-type: none"> - de nautische veiligheid; <p>zijn toegelaten.</p> <p>De in artikel 1.1 tot 1.3 genoemde werken, handelingen en wijzigingen kunnen slechts toegelaten worden voor zover ze verenigbaar zijn met de waterbeheerfunctie van het gebied en het waterbergend vermogen van rivier- en beekvalleien niet doen afnemen.</p> <p>Artikel 1.5</p> <p>Aanvragen voor stedenbouwkundige vergunningen voor de aanleg van gecontroleerde overstromingsgebieden en ontwateringen bevatten een inrichtingsstudie die een voorstel bevat voor de verdere inrichting van het gebied. De inrichtingsstudie is een informatief document voor de vergunningverlenende overheid met het oog op het beoordeelen van de vergunningaanvraag in het kader van de goede ruimtelijke ordening en de stedenbouwkundige voorschriften voor het gebied.</p> <p>De inrichtingstudie geeft aan hoe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de visueel-ruimtelijke relatie ten aanzien van de landschappelijke identiteit van de Durmevallei en in het bijzonder de omringende historische 	<p>waterlopen zijn bv. het opheffen barrières, behoud van ruimte voor de ontwikkeling van natuurwaarden...</p> <p>In functie van het behoud, het herstel en de ontwikkeling (aanleg, inrichting, onderhoud...) van specifieke overstromingsgebieden zijn specifieke infrastructuren hiervoor zoals dijken, stuwen, pompinstallaties... toegelaten. Zuiveringsinfrastructuren zoals RWZI's of collectoren vallen niet onder de toegelaten werken, handelingen en wijzigingen.</p> <p>Voor bebouwing bestemde gebieden zijn o.m. woongebieden en bedrijventerreinen... De specifieke stedenbouwkundige voorschriften in de plannen van aanleg of ruimtelijke uitvoeringsplannen geven uitsluitsel over welke (delen van) gebieden als "voor bebouwing bestemd" beschouwd moeten worden.</p> <p>De overige functies in rivier- en beekvalleien moeten de natuurlijke dynamiek en het waterbergend vermogen van dit watersysteem respecteren. De stroomgebiedbeheersplannen en de (deel)bekkenbeheersplannen worden als afwegingselement gehanteerd bij de beoordeling van de vergunningsaanvragen voor werken, handelingen, voorzieningen, inrichtingen en wijzigingen.</p> <p>Werken en handelingen voor de nautische veiligheid in het Schelde-estuarium zijn bijvoorbeeld de plaatsing en onderhoud van radarinfrastructuur voor de scheepvaart.</p> <p>Vergunningaanvragen worden onderworpen aan een watertoets in de zin van het decreet integraal waterbeleid.</p> <p>Indien mogelijk en opportuun worden bij voorkeur de technieken van natuertechnische milieubouw gehanteerd bij de aanleg van waterbeheersinfrastructuren. Met 'technieken van natuertechnische milieubouw' wordt verwezen naar een geheel van technieken die gebruikt kunnen worden om bij de inrichting (en het beheer) van infrastructuurwerken (wegen, waterlopen) bestaande natuurwaarden zoveel als mogelijk te behouden of ze te ontwikkelen of te versterken, en meer algemeen om te komen tot "milieuvriendelijke" oplossingen voor ruimtelijke ingrepen. Een beschrijving van en toelichting bij dergelijke technieken is te vinden in de "Vademecums Natuurtechniek", die onder meer te raadplegen zijn op de website van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie van de Vlaamse overheid: http://www.lne.be/themas/milieu-en-infrastructuur/vademecums-natuurtechniek. Op basis van onderzoek en ervaring worden deze Vademecums regelmatig geactualiseerd.</p> <p>Bepalingen m.b.t. inrichting</p> <p>Een inrichtingsstudie die de vergunningaanvraag wordt toegevoegd moet aangeven wat hoe de concrete ordening en inrichting van het gebied zal zijn en moet garanderen dat het project zowel visueel-ruimtelijk als landschappelijk afgestemd wordt op de landschappelijke identiteit van de Durmevallei. In het bijzonder dient de studie aan te geven hoe de relatie gelegd wordt met de omringende historische polderlandschappen, nederzettingssystemen, en de dijkpatronen en op welke manier binnen het gebied rekening gehouden wordt met de aanwezige erfgoedwaarden.</p> <p>Het inrichtingsrapport wordt mee voorgelegd aan de instanties die de vergunningaanvraag adviseren. De procedurerregels voor deze adviesvraag zijn bepaald door artikel 111 van het decreet ruimtelijke ordening van 18 mei 1999.</p>	

Verordenende stedenbouwkundige voorschriften	Toelichting bij de verordenende stedenbouwkundige voorschriften	Op te heffen voorschriften
<p>polderlandschappen, nederzettingsstructuren en dijkenpatronen gelegd wordt;</p> <ul style="list-style-type: none"> - de landschappelijke inbedding en positionering in de Durmevallei; en in het bijzonder de omringende historische polderlandschappen, nederzettingsstructuren en gerealiseerd wordt. <p>De inrichtingsstudie geeft ook aan hoe het voorgenomen project zich verhoudt tot wat al gerealiseerd is in het gebied en/of tot de mogelijke ontwikkeling van de rest van het gebied.</p> <p>De inrichtingsstudie maakt deel uit van het dossier betreffende de aanvraag van stedenbouwkundige vergunning en wordt als zodanig meegestuurd aan de adviesverlenende instanties overeenkomstig de toepasselijke procedure voor de behandeling van de aanvragen. Elke nieuwe vergunningsaanvraag kan een bestaande inrichtingsstudie of een aangepaste of nieuwe inrichtingsstudie bevatten.</p> <p>Artikel 1.6</p> <p><i>aanduiding in overdruk</i></p> <p><i>Behoort tot de bestemmingscategorie van de grondkleur</i></p> <p>Het in overdruk aangeduide gebied is een grote eenheid natuur.</p> <p>Artikel 1.7</p> <p><i>aanduiding met symbool</i></p> <p><i>Dit gebied behoort tot de bestemmingscategorie 'landbouw' tot de in het voorschrift aangegeven datum.</i></p> <p>In gebieden aangeduid in overdruk met bovenstaand symbool treden de bepalingen van artikel 1.1 en 1.6 in werking op 1 januari 2015.</p> <p>Tot de inwerkingtreding van artikel 1.1 en 1.6 worden deze gebieden beschouwd als bouwrijke agrarische gebieden en zijn alle werken, handelingen en wijzigingen die nodig of nuttig zijn voor de landbouwbedrijfsvoering van landbouwbedrijven zijn toegelaten, met uitsluiting van het oprichten van gebouwen en vergelijkbare constructies.</p> <p>De overige bepalingen van dit artikel (artikels 1.2 tot 1.5) zijn onmiddellijk van</p>	<p>Toelichting bij de verordenende stedenbouwkundige voorschriften</p> <p>Bepalingen m.b.t. de overdruk grote eenheid natuur</p> <p>Dit gebied wordt beschouwd als een Grote Eenheid Natuur (GEN) in de zin van het decreet Natuurbehoud en is in die zin als een onderdeel van het Vlaams Ecologisch Netwerk. Alle bepalingen van het decreet Natuurbehoud betreffende grote eenheden natuur zijn van toepassing in dit gebied.</p> <p>In voorkomend geval is een vastgesteld natuurrichtplan bepalend voor de inrichting en het beheer van het gebied. Een dergelijk natuurrichtplan wordt als een afwegingselement gehanteerd bij de beoordeling van de vergunningsaanvragen voor bovenvermelde werken, handelingen, voorzieningen, inrichtingen en wijzigingen.</p> <p>Bepalingen m.b.t. de gefaseerde inwerkingtreding van de voorschriften</p> <p>De voorschriften m.b.t. "natuur" en de overdruk "grote eenheid natuur" treden gefaseerd in werking. Tot de aangegeven datum moeten deze gebieden beschouwd worden als "bouwrijke agrarische gebieden" en is alle regelgeving die verwijst naar dit type agrarische bestemmingen van toepassing. Deze fasering is een onderdeel van het flankerend beleid ten aanzien van landbouw in het kader van het Geactualiseerd Sigmaplan en moet toelaten dat de huidige landbouwactiviteiten in deze gebieden kunnen blijven functioneren zonder bijkomende beperkingen totdat het gebied effectief ingericht wordt als gecontroleerd overstromingsgebied.</p> <p>Onder landbouw wordt verstaan landbouw in de ruime zin van het woord namelijk</p>	

Verordenende stedenbouwkundige voorschriften	Toelichting bij de verordenende stedenbouwkundige voorschriften	Op te heffen voorschriften
<p>kracht.</p> <p>Artikel 1.8</p> <p><i>aanduiding met symbool</i></p> <p>Dit gebied behoort tot de bestemmingscategorie 'landbouw' tot de in het voorschrift aangegeven datum.</p> <p>In gebieden aangeduid in overdruk met bovenstaand symbool treden de bepalingen van artikel 1.1 en 1.6 in werking op 1 januari 2017.</p> <p>Tot de inwerkingtreding van artikel 1.1 en 1.6 worden deze gebieden beschouwd als bouwvrije agrarische gebieden en zijn alle werken, handelingen en wijzigingen die nodig of nuttig zijn voor de landbouwbedrijfsvoering van landbouwbedrijven zijn toegelaten, met uitsluiting van het oprichten van gebouwen en vergelijkbare constructies.</p> <p>De overige bepalingen van dit artikel (artikels 1.2 tot 1.5) zijn onmiddellijk van kracht.</p>	<p>het beroepsmatig kweken van planten of dieren voor de markt en niet voor recreatieve doeleinden.</p> <p>Het oprichten van gebouwen en constructies is uitgesloten in het agrarisch gebied, gezien de nabestemming van het gebied. De volgende constructies geplaatst voor de beroepslandbouw zijn evenwel wel toegelaten en worden niet als gebouwen en gelijkaardige constructies beschouwd: schuilhokken, plastictunnels, constructies voor oogstbescherming (bv. roterend luchtmengtoestel of netten tegen hagelschade) en constructies voor kleinschalige energieopwekking die tijdelijk geplaatst worden of gemakkelijk verplaatsbaar zijn (bv. kleinschalig zonnepanelen om bv. een waterpomp te laten werken in een weide of om stroom op te wekken voor schrikdraad)... Serres daarentegen behoren tot de niet-toegelaten gebouwen en gelijkaardige constructies.</p> <p>Bebossing in agrarisch gebied is vergunningsplichtig op grond van artikel 35 van het Veldwetboek. Vergunningsaanvragen voor permanente bebossing moeten met de nodige omzichtigheid beoordeeld worden aangezien met dit ruimtelijk uitvoeringsplan het gebied bestemd wordt voor de landbouw. Dit geldt in mindere mate voor tijdelijke bebossing.</p> <p>Bepalingen m.b.t. de gefaseerde inwerkingtreding van de voorschriften</p> <p>De voorschriften m.b.t. "natuur" en de overdruk "grote eenheid natuur" treden gefaseerd in werking. Tot de aangegeven datum moeten deze gebieden beschouwd worden als "bouwvrije agrarische gebieden" en is alle regelgeving die verwijst naar dit type agrarische bestemmingen van toepassing. Deze fasering is een onderdeel van het flankerend beleid ten aanzien van landbouw in het kader van het Geactualiseerd Sigmaplan en moet toelaten dat de huidige landbouwactiviteiten in deze gebieden kunnen blijven functioneren zonder bijkomende beperkingen totdat het gebied effectief ingericht wordt als gecontroleerd overstromingsgebied.</p> <p>Onder landbouw wordt verstaan landbouw in de ruime zin van het woord namelijk het beroepsmatig kweken van planten of dieren voor de markt en niet voor recreatieve doeleinden.</p> <p>Het oprichten van gebouwen en constructies is uitgesloten in het agrarisch gebied, gezien de nabestemming van het gebied. De volgende constructies geplaatst voor de beroepslandbouw zijn evenwel wel toegelaten en worden niet als gebouwen en gelijkaardige constructies beschouwd: schuilhokken, plastictunnels, constructies voor oogstbescherming (bv. roterend luchtmengtoestel of netten tegen hagelschade) en constructies voor kleinschalige energieopwekking die tijdelijk geplaatst worden of gemakkelijk verplaatsbaar zijn (bv. kleinschalig zonnepanelen</p>	

Verordenende stedenbouwkundige voorschriften	Toelichting bij de verordenende stedenbouwkundige voorschriften	Op te heffen voorschriften
	<p>om bv. een waterpomp te laten werken in een weide of om stroom op te wekken voor schrikdraad)... Serres daarentegen behoren tot de niet-toegelaten gebouwen en gelijkaardige constructies.</p> <p>Bebossing in agrarisch gebied is vergunningsplichtig op grond van artikel 35 van het Veldwetboek. Vergunningsaanvragen voor permanente bebossing moeten met de nodige omzichtigheid beoordeeld worden aangezien met dit ruimtelijk uitvoeringsplan het gebied bestemd wordt voor de landbouw. Dit geldt in mindere mate voor tijdelijke bebossing.</p>	
<p style="text-align: center;">GO</p> <p><i>Dit gebied behoort tot de bestemmingscategorie 'overig groen'.</i></p> <p>Artikel 2. Gemengd openruimtegebied</p> <p>Artikel 2.1</p> <p>Binnen dit gebied zijn natuurbehoud, bosbouw, landbouw, landschapszorg en recreatie nevengeschikte functies. Alle werken, handelingen en wijzigingen die nodig of nuttig zijn voor deze functies zijn toegelaten.</p> <p>Artikel 2.2</p> <p>Voor zover de ruimtelijk-ecologische draagkracht van het gebied niet wordt overschreden zijn, in uitzondering op het onbebouwde karakter van het gebied, de volgende werken, handelingen en wijzigingen toegelaten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het inrichten van het gebied als toegangspoort tot de aangrenzende natuurgebieden of recreatiegebieden; - het aanbrengen van kleinschalige infrastructuur die gericht is op de sociale, educatieve of recreatieve functie van het gebied, waaronder, sanitaire gebouwen of schuilplaatsen van één bouwlaag met een oppervlakte van ten hoogste 100 m² met uitsluiting van elke verblijfsaccommodatie; - het aanbrengen van kleinschalige infrastructuur die gericht is op het gebruik van het gebied voor landbouw of hobbylandbouw; - het aanbrengen van kleinschalige infrastructuur voor het inrichten van onverharde oefenterreinen voor sport en spel; - het herstellen, heraanleggen of verplaatsen van bestaande openbare wegen en nutsleidingen. Bestaande openbare wegen en nutsleidingen kunnen verplaatst worden voor zover dat noodzakelijk is voor de kwaliteit van het 	<p>Bepalingen m.b.t. de gemengde open ruimte</p> <p>Het aanbrengen van infrastructuren voor het beheer van het gebied als openruimtegebied is mogelijk. Die infrastructuren zijn onder meer: veekerende rasters, het bouwen van schuilplaatsen voor dieren die ingezet worden bij het beheer van het gebied.</p> <p>Het openruimtegebied is in principe een bouwrijp gebied. In het gebied zijn uitsluitend gebouwen toegelaten die noodzakelijk zijn voor het beheer van het gebied, op voorwaarde dat ze niet gebruikt kunnen worden als woonverblijf. Het gaat om gebouwen en constructies met een beperkte omvang (schuilplaats, bergplaats voor materiaal ...). Een dergelijke bebouwing kan slechts toegelaten worden voor openruimtegebieden met een aanzielijke oppervlakte.</p> <p>Bepalingen m.b.t. recreatief medegebruik en nutsvoorzieningen</p> <p>Onder de werken en handelingen voor het inrichten van het gebied als 'toegangspoort' wordt begrepen: de aanleg van een terrein met parkeervoorzieningen en bijhorende wegeenis, fietsenstalplaatsen, infoborden... in een groene, parkachtige omgeving. De inrichting van deze 'toegangspoorten' sluit aan bij de kenmerken van de omgeving zodat een maximale integratie in het landschap wordt bekomen. Bijkomende bebouwing, behoudens de verder genoemde kleinschalige constructies, is in principe uitgesloten. De parkeervoorzieningen kunnen een meervoudig gebruik kennen: ze kunnen zowel dienstig zijn voor de bezoekers van de omliggende natuurgebieden als voor de bezoekers van de aangrenzende toeristisch-recreatieve voorzieningen (horeca, sport- en recreatiegebieden...).</p> <p>Vanuit de concrete inrichtingsplannen voor de verschillende gebieden worden volgende toegangspoorten voorzien:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Klein Broek, poort Gentstraat (richtcijfer aantal parkeerplaatsen: 50) - De Bunt, poort Bunt (richtcijfer aantal parkeerplaatsen: 100) <p>Tot kleinschalige infrastructuur voor de sociale, educatieve, recreatieve of</p>	

Verordenende stedenbouwkundige voorschriften	Toelichting bij de verordenende stedenbouwkundige voorschriften	Op te heffen voorschriften
<p>leefmilieu, het herstel en de ontwikkeling van de natuur en het natuurlijke milieu, de openbare veiligheid of de volksgezondheid.</p> <p>Er moet rekening gehouden worden met de schaal en de ruimtelijke impact van deze activiteiten. Daarbij wordt ten minste aandacht besteed aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de relatie met de in de omgeving aanwezige functies; - de invloed op de omgeving wat betreft het aantal te verwachten gebruikers of bezoekers; - de invloed op de mobiliteit en de verkeersleefbaarheid; - de relatie met de in de omgeving van het gebied vastgelegde bestemmingen. 	<p>agrарische functie van het gebied worden gerekend:</p> <ul style="list-style-type: none"> - speeltuigen, speelbossen en speelweiden, een (overdekte) picknickplaats, zitbanken, vuilnisbakken, beperkte sanitaire voorziening... - toegangspoortjes, wegwijzers, verbodsborden, wegafsluitingen, informatieborden, verrekijkers, knuppelpaden, vogelkijkhutten... - paden voor niet-gemotoriseerd verkeer: wandelen, fietsen, paardrijden ... Verharde paden worden bij voorkeur aangelegd in een waterdoorlatende verharding. - kleinschalige infrastructuur voor landbouw of hobbylandbouw (schuilhokken, bergruimten van beperkte omvang, afsluitingen, plastictunnels die tijdelijk geplaatst worden, constructies voor oogstbescherming, (bv. roterend luchtmengtoestel of netten tegen hagelschade, kleinschalige vaste constructies om zonne-energie te capteren (bv. in functie van een waterpomp)...). Serres zijn niet toegelaten. - kleinschalige infrastructuur voor het gebruik van vijvers voor hengelsport en het inrichten van onverharde oefenterreinen voor sport en spel (bergruimte, schuilplaatsen, visplatformen, beperkte sanitaire voorziening, beperkte parkeervoorziening in waterdoorlatende verharding, afsluitingen...) <p>Infrastructuur voor hoogdynamische dagrecreatie, verblijfsrecreatie of horeca is uitgesloten (hoogdynamische sportinfrastructuur, golfterreinen, permanente kampeervoorzieningen...).</p>	
<p>Artikel 2.3</p> <p>Indien een gemeente of provincie voor delen van dit gebied een gemeentelijk of provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan opmaakt met voorschriften voor functies en activiteiten vermeld in artikels 2.1 en 2.2 krijgen de voorschriften van dat plan na goedkeuring ervan voorrang op de voorschriften opgenomen onder de artikels 2.1 en 2.2.</p> <p>Artikel 2.4</p> <p>Werken, handelingen en wijzigingen die nodig of nuttig zijn voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het behoud en herstel van het waterbergend vermogen van rivier- en beekvalleien, - het behoud en herstel van de structuurkenmerken van de rivier- en beeksystemen, de waterkwaliteit en de verbindingsfunctie, - het behoud, het herstel en de ontwikkeling van overstromingsgebieden, het beheersen van overstromingen of het voorkomen van wateroverlast in voor bebouwing bestemde gebieden, - het beveiligen van vergunde of vergund geachte bebouwing en infrastructuren tegen overstromingen <p>zijn toegelaten.</p> <p>De in artikel 2.1 tot 2.2 genoemde werken, handelingen en wijzigingen kunnen</p>	<p>Bepalingen m.b.t. gemeentelijke en provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen</p> <p>Er wordt aan de gemeenten en provincies de mogelijkheid gelaten om specifiek voor het eigen grondgebied op te treden en in een gemeentelijk of provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan het statuut van deze activiteiten meer gedetailleerd te regelen. In dergelijk geval nemen de voorschriften van het gemeentelijk of provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan de plaats in van de voorschriften zoals ze in dit gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan zijn opgenomen.</p> <p>Bepalingen m.b.t. het waterbeheer</p> <p>In de rivier- en beekvalleien is waterbeheer(sing) een nevengeschikte functie. Daaronder worden minstens de overstromingsgevoelige gebieden aangeduid op de kaarten van de watertoeits begrepen. Buiten de rivier- en beekvalleien is waterbeheersing eerder een ondergeschikte functie.</p> <p>Werken en handelingen in functie van behoud en herstel van de structuurkenmerken van de rivier- en beeksystemen zijn bv. hermeandering, verbreden of herinrichten van de bedding, herwaarden winterbed, vertragen waterstroomsnelheid, structuurvariatie in oevers en bedding...</p> <p>Werken en handelingen in functie van het verbeteren van de waterkwaliteit zijn bv. buffering van waterlopen tegen vervuiling...</p> <p>Werken en handelingen in functie van het verbeteren van de verbindingsfunctie van waterlopen zijn bv. het opheffen barrières, behoud van ruimte voor de ontwikkeling van natuurwaarden...</p> <p>In functie van het behoud, het herstel en de ontwikkeling (aanleg, inrichting,</p>	

Verordenende stedenbouwkundige voorschriften	Toelichting bij de verordenende stedenbouwkundige voorschriften	Op te heffen voorschriften
<p>slechts toegelaten worden voor zover ze verenigbaar zijn met de waterbeheerfunctie van het gebied en het waterbergend vermogen van rivier- en beekvalleien niet doen afnemen.</p> <p>Artikel 2.5</p> <p><i>aanduiding in overdruk</i></p> <p><i>Behoort tot de bestemmingscategorie van de grondkleur</i></p> <p>Het in overdruk aangeduide gebied is een natuurverwevingsgebied waarbij de functie natur behoud nevengeschikt is aan de overige functies in het gebied.</p>	<p>onderhoud...) van specifieke overstromingsgebieden zijn specifieke infrastructuren hiervoor zoals dijken, stuwen, pompinstallaties... toegelaten. Zuiveringsinfrastructuren zoals RWZI's of collectoren vallen niet onder de toegelaten werken, handelingen en wijzigingen.</p> <p>Voor bebouwing bestemde gebieden zijn o.m. woongebieden en bedrijventerreinen... De specifieke stedenbouwkundige voorschriften in de plannen van aanleg of ruimtelijke uitvoeringsplannen geven uitsluitsel over welke (delen van) gebieden als "voor bebouwing bestemd" beschouwd moeten worden.</p> <p>De overige functies in rivier- en beekvalleien moeten de natuurlijke dynamiek en het waterbergend vermogen van dit watersysteem respecteren. De stroomgebiedbeheersplannen en de (deel)bekkenbeheersplannen worden als afwegingselement gehanteerd bij de beoordeling van de vergunningsaanvragen voor werken, handelingen, voorzieningen, inrichtingen en wijzigingen.</p> <p>Vergunningsaanvragen worden onderworpen aan een watertoets in de zin van het decreet integraal waterbeleid.</p> <p>Indien mogelijk en opportuun worden bij voorkeur de technieken van natuertechnische milieubouw gehanteerd bij de aanleg van waterbeheersinfrastructuren. Met 'technieken van natuertechnische milieubouw' wordt verwezen naar een geheel van technieken die gebruikt kunnen worden om bij de inrichting (en het beheer) van infrastructuurwerken (wegen, waterlopen) bestaande natuurwaarden zoveel als mogelijk te behouden of ze te ontwikkelen of te versterken, en meer algemeen om te komen tot "milieu vriendelijke" oplossingen voor ruimtelijke ingrepen. Een beschrijving van en toelichting bij dergelijke technieken is te vinden in de "Vademecums Natuurtechniek", die onder meer te raadplegen zijn op de website van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie van de Vlaamse overheid: http://www.lne.be/themas/milieu-en-infrastructuur/vademecums-natuurtechniek. Op basis van onderzoek en ervaring worden deze Vademecums regelmatig geactualiseerd.</p> <p>Bepalingen m.b.t. de overdruk natuurverweving</p> <p>In het natuurverwevingsgebied is het beleid gericht op de ruimtelijke ondersteuning van de verweving tussen de functie natuur en de andere functies in het gebied. Dat houdt ruimtelijke voorwaarden in voor de instandhouding, het herstel en de ontwikkeling van de aanwezige en gewenste natuurwaarden. Tegelijk dienen de ontwikkelingsmogelijkheden van de hiermee verzoenbare andere activiteiten ruimtelijk ondersteund te worden.</p> <p>Het gebied wordt beschouwd als een natuurverwevingsgebied in de zin van het decreet Natuurbehoud en maakt in die zin deel uit van het Integraal Verwevend en Ondersteunend Netwerk (IVON). Verweving houdt in dat een duurzame instandhouding van de aanwezige natuurwaarden gegarandeerd wordt en dat elke functie behouden kan worden zonder andere functies te verdrijven of door andere functies verdrongen te worden. Alle bepalingen van het decreet Natuurbehoud betreffende natuurverwevingsgebieden zijn van toepassing in dit gebied. Dit houdt o.a. in dat er maatregelen kunnen worden genomen en dit ter bevordering van:</p> <ul style="list-style-type: none"> - een natuurgerichte bosbouw en ecologisch verantwoorde bebossing, in overeenstemming met de bepalingen van het Bosdecreet; - de bescherming en het beheer van de vegetatie van kleine 	

Verordenende stedenbouwkundige voorschriften	Toelichting bij de verordenende stedenbouwkundige voorschriften	Op te heffen voorschriften
	<p>landschapselementen, de fauna en de flora;</p> <ul style="list-style-type: none"> - het behoud van een voor de natuur gunstige waterhuishouding, en het tegengaan van risico van verdroging, en van aantasting van reliëf en bodem zonder dat dit disproportionele gevolgen heeft voor de overige functies; - het behoud van een voor de natuur gunstige waterhuishouding en het tegengaan van risico van verdroging, en van aantasting van reliëf en bodem en het herstel hiervan zonder dat dit disproportionele gevolgen heeft voor de omliggende gebieden; - het behoud of het herstel van voor de natuur gunstige structuurkenmerken van de waterlopen; - de totstandkoming van een verenigbaar recreatief medegebruik. <p>In voorkomend geval is een vastgesteld natuurrichtplan bepalend voor de inrichting en het beheer van het gebied. Een dergelijk natuurrichtplan wordt als een afwegingselement gehanteerd bij de beoordeling van de vergunningsaanvragen voor bovenvermelde werken, handelingen, voorzieningen, inrichtingen en wijzigingen.</p>	
		
<p>Dit gebied behoort tot de bestemmingscategorie 'lijninfrastructuur'.</p> <p>Artikel 3. Gebied voor verkeers- en vervoersinfrastructuur</p> <p>Dit gebied is bestemd voor verkeers- en vervoersinfrastructuur en aanhorigheden. In dit gebied zijn alle werken, handelingen en wijzigingen toegelaten voor de aanleg, het functioneren of aanpassing van die voor verkeers- en vervoersinfrastructuur en aanhorigheden. Daarnaast zijn alle werken, handelingen en wijzigingen met het oog op de ruimtelijke inpassing, buffers, ecologische verbindingen, waterbeheersing, kruisende infrastructuren, leidingen, telecommunicatie infrastructuur, lokaal openbaar vervoer, lokale dienstwegen en paden voor niet-gemotoriseerd verkeer toegelaten.</p>	<p>Onder aanhorigheden van wegeninfrastructuur wordt onder andere verstaan: al dan niet verharde bermen, grachten en taluds, de stationeer- en parkeerstroken, de wegsignalisatie en wegbebakening, de verlichting, de afwatering, de beplantingen, de veiligheidsuitrustingen zoals stootbanden en hulpposten, de geluidswerende constructies, de parkeerplaatsen langs autosnelwegen.</p> <p>Alle werken van natuurtechnische milieubouw kunnen gerealiseerd worden. Met 'technieken van natuurtechnische milieubouw' wordt verwezen naar een geheel van technieken die gebruikt kunnen worden om bij de inrichting (en het beheer) van infrastructuurwerken (wegen, waterlopen) bestaande natuurwaarden zoveel als mogelijk te behouden of ze te ontwikkelen of te versterken, en meer algemeen om te komen tot "milieuïenvriendelijke" oplossingen voor ruimtelijke ingrepen.</p>	
		

Verordenende stedenbouwkundige voorschriften	Toelichting bij de verordenende stedenbouwkundige voorschriften	Op te heffen voorschriften
<p>Dit gebied is bestemd voor waterweginfrastructuren en aanhorigheden.</p> <p>In dit gebied zijn alle werken, handelingen en wijzigingen toegelaten voor de aanleg, het functioneren of aanpassing van die voor waterweginfrastructuren en aanhorigheden. Daarnaast zijn alle werken, handelingen en wijzigingen met het oog op de ruimtelijke inpassing, buffers, ecologische verbindingen, kruisende infrastructuren, leidingen, telecommunicatie infrastructuur, lokaal openbaar vervoer, recreatienetwerk en waterwegennetwerk toegelaten.</p>	<p>Onder aanhorigheden van waterwegen wordt onder andere verstaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sluizen, liften, hellende vlakken, stuwen, pompstations, spaar- en overloopbekkens, oevers of dijken en eventuele grachten achter het dijktalud, meerpalen, geleide inrichtingen, signalisatie, aanlegplaatsen, dokken, aanlegbolders, kaaimuren, meetinstallaties voor waterpeil, debiet, stroomsnelheid en waterkwaliteit. 	